

2367/81
Sääpönt historian kritiikki 6.2.-81
Esihist. tslo 92 /14.4.1982

ANTTI PIIPARI

YLITORNIO

INVENTOINTI 1979-1980

Ylitornion kunnan alueella olevien muinaisjäännösten inventointia suoritettiin syyskesällä 1979 ja kesällä 1980. Työn mahdollisti Ylitornion kunnan tähän tarkoitukseen myöntämä määräraha. Inventoinnin tekijä oli pääosan vuoden 1979 kenttätyö - sekä jälkityöajasta valtion puolipäivätoimisena virastotyöntekijänä.

Inventoinnissa tarkastettiin valtaosa alueen esihistoriallisista kohteista - Tengeliönjoen vesistöalue kokonaisuudessaan. Ylitornion kunnan alueella olevat esihistorialliset löydöt painottuvat suurelta osin tämän vesistön alueelle. Lisäksi tarkastettiin pääosa ylisen järviolueen kohteista. Näin lähinnä Raanujärven ja Vietosten vesistöalueella. Luonnollisesti käytiin läpi kunnan alueella olevat kohteet, jotka eivät liity em. vesistöihin, joi-
~~ta~~ kohteita kuitenkin oli perin vähän verrattuna vesistöalueen löytöihin. Tämä selittyy sillä, että valtaosa Ylitornion muinaisjäännöksistä tai löytöpaikoista on kivikautisia.

Asuinpaikkojen ym. löytöpaikkojen sijoittuminen nimenomaan vesistöjen varsille johtuu kivikaudella sekä myös myöhemmillä esihistoriallisilla jaksoilla kuin myös historiallisella ajalla aivan nykypäiviin asti vallinneesta elinkeinorakenteesta. Se edellytti ainakin osa-aikaista - ja varhaisemmilla kausilla nimenomaan osa-aikaista - asumista hyvien kala-apajien äärellä. Toisaalta löytöpaikkojen sijoittuminen vesistöjen varsille on osin näennäistä, sillä juuri vesistöjen varret on nykyisinä aikoina asutettu, mistä johtuu löytöjen runsaus. Muut kausiasuinpaikat, esim. peuran-

pyynnin yhteydessä käytetyt, ovat yleisimmin loitolla modernista asutuksesta ja viljelystä ja näin ollen jääneet löytymättä.

Yleisenä luonnehdintana toimitetusta inventoinnista voidaan sanoa, että Ylitornion alue on voimakkaan kivekkäisen asutuksen leimaamaa. Tämä pätee alkaen Tornionjoesta aina kunnan itäisille rajoille asti. Lähinnä hajalöytöinä voidaan mainita jotkut pronssikautiset sekä rautakautiset löydöt viitaten edellä sanottuun löytöjen sijoittumisen osittain näennäisestä painottumisesta. Huolimatta siitä, että alueen metallikautisia löytöjä voidaan pitää hajalöytöinä, lienee perusteltua olettaa asutuksen jatkuneen yhtäjaksoisesti kivekkäältä metallikaudelle. Tähän viittaavat eri puolilta Lappia ja Kainuuta tehdyt löydöt - joukossa mm. Suomen vanhin tähän mennessä tunnettu metalliesine. Itä- ja Pohjois-Suomessa vallinneen varhaismetallikautisen kulttuurin varsinaiset jäänteet ja etenkin asuinpaikat ovat vielä löytymättä - syyksi voitaneen laskea ainakin osittain tuolloisen ja nykyisen elinkeinorakenteen ero. Tietysti saattaa tuolloin ollut vallalla kulttuuri, joka on pääasiallisesti käyttänyt tarvekalujensa materiaalina luonnossa häviäviä aineita, kuten luuta, puuta ja sarvea, eikä kulttuurin uskontokaan ole tuottanut sellaisia rakennelmia kuin esim. Etelä- ja Länsi-Suomen metallikautiset hautarakennelmat. On syytä muistaa, että metalli oli varhaisilla ajoilla hyvin kallis materiaali, joten sen käyttö oli vähäistä ja niin muodoin nykypäivien löydöt harvinaisia.

Inventoinnin aikana ajankohtaisena ollut ja edelleen ajankohtainen Tengeliönjoen sääöstelyhanke uhkaa vakavasti useita tunnetuista löytöpaikoista. Sääöstelyn myötä menetettäisiin peruuttamattomasti ainutlaatuisen arvokkaita kulttuurimuistomerkkejä, joiden kaikkien tutkiminen ennen veden pinnan nostamisesta olisi mahdollonta - ainakin taloudellisesti.

Säännöstelyn tuomat haitat ovat selvästi nähtävissä tälläkin alueella mm. järviolueella, jossa rantojen eroosio on jo osittain tuhonnut esihistoriallisia muistomerkkejä. Esihistoriallisten jäänteiden säilymisen kannalta Tengeliönjoen vesistön säännöstely tuottaisi koskaan korvaamatonta vahinkoa.

Oulussa 30.1.1981

Antti Piipari
Antti Piipari

YLITORNIO

Inventointi

N:o	Paikannimi	Kohteen laji
48	1. Kuuroskoski	Kivik.irtol.
40	2. Vuosku	kivik.as.p.
47	3. Kreivi	kivik.as.p.
97	4. Aavasaksanvaara	kvartsilouhos
15	5. Kransi	kivik.as.p.
98	6. Korpi	kivik.as.p.
41	7. Ranta	kivik.as.p.
75	8. Aittamaa	ei käyty
65	9. Tengeliönjärvi	ei löydetty
65	10. Tengeliö	ei löydetty
32	11. Aavasaksa	ei löydetty
79	12. Tolppi	Kivik.as.p. tuh.
	13. Sirkan vainio (Pello 1)	ei löydetty
30	14. Apteekki	Tuhoutunut (?)
0	15. Horneman	ei löydetty
	16. Niska (Pello 7)	ei löydetty
76	17. Mustajärvi	kivik.irtol. (?)
42	18. Tihinen	kivik.as.p. (vert. n:o ²¹ 18)
48	19. Härskän kin ranta	kivik.as.p.
99	20. Pekanpää	ei löydetty
42	21. Vuennonkoski	kivik.as.p. (vrt. n:o 18)
55	22. Lassheikin ranta	kivik.as.p.
46	23. Huitaperi	ei löydetty
85	24. Reväsvaara	ei käyty
35	25. Koskenranta	kivik.as.p.
35	26. Tarmola	kivik.as.p.
36	27. Saarimaa	kivik.as.p.
8	28. Koivisto	kivik.as.p.
34	29. Olli	kivik.irtol.
19	30. Hepo-oja	kivik.as.p.

N:o	Paikannimi	Kohteen laji
102	31. Vähäkangas	kivik.irtol.
19	32. Nurmela	kivik.as.p.
101	33. Kangas I	pronssik.irtol. (?)
71	34. Kangas II	kivik.irtol.
102	35. Koskenalusta	kivik.as.p. (tuh. ?)
20	36. Tasala	kivik.as.p.
57	37. Sikiömaa	kivik.irtol.
57	38. Tumiojoki	kivik.irtol.
19	39. Kantomaanpää	ei löydetty
63	40. Kenttaniemi	ei löydetty
29	41. Lohiniva	kivik.irtol.
103	42. Koskitalo	kivik.irtol.
81	43. Kenttäkuru	rautak.irtol.
31	44. Karkiainen	kivik.as.p.
28	45. Kenttämaa	kivik.as.p.
28	46. Annala	kivik.as.p.
2	47. Krunni	kivi-pronssik.löytöp.
104	48. Hemmilä	kivik.as.p.
23	49. Kreivi	kivik.as.p.
24	50. Lantto	kivik.as.p.
22	51. Rova	kivik.as.p.
2	52. Krunninkangas	kivik.as.p.
21	53. Leukuma	kivik.irtol. } kivik.as.p. (?)
69	54. Ketola	kivik.irtol. }
61	55. Välivainio	kivik.irtol. }
105	56. Pessakoski	kivik.irtol.
39	57. Kuoppala	kivik.irtol.
17	58. Olli	kivik.as.p.
12	59. Honkuri	kivik.as.p.
12	60. Myllymäki	kivik.as.p.
4	61. Pajuniemi	kivik.as.p.
44	62. Rinne	kivik.as.p.
43	63. Alaniva	kivik.as.p.
37	64. Koskenniska	ei löydetty
106	65. Merivaara	ei löydetty

N:o	Paikannimi	Kohteen laji
107	66. Kujasvaara	ei löydetty
	67. Pessalompolo <i>Pello 6</i>	ei löydetty <i>Pello</i>
7	68. Ylisen Nivan Salmi	kivik.as.p.
11	69. Saajo	ei löydetty
13	70. Lohijärvi	ei löydetty
62	72. Isotörmän tienhaara	kivik.as.p.
18	73. Kenttäniemi	paikalle ei päästy
38	74. Törmälä	kivik.as.p.
13	75. Hannukkalanniemi	kivik.as.p.
80	76. Pahamaa	ei löydetty
54	77. Mäkinieni	kivik.as.p.
52	6 78. Salmi	kivik.as.p.
10	79. Mäkihannu	kivik.irtol.
45	80. Riipisenvuoman suu	kivik.irtol.
50	81. Uusihannu	kivik.irtol.
56	82. Kaunisto	kivik.irtol.
16	83. Ristioja	kivik.irtol.
5	84. Kotavaara	kivik.irtol.
60	85. Luukonpalo	kivik.as.p.
70	86. Joonä	kivik.as.p.
64	87. Valkeajärvi	kivik.as.p.
108	88. Rommakkaniemi	kivik.as.p.
74	89. Raanujärvi	ei löytynyt
58	90. Roukonniemi	kivik.as.p.
109	91. Kenttäniemi	kivik.irtol.
59	92. Jolanginniemi	kivik.as.p.
78	93. Lapinlehto	ei käyty
77	94. Kuusiniemi	ei käyty
3	95. Palolompolo	ei löydetty
110	96. Lumpolonjärvi	ei löydetty
9	97. Koiju	ei löydetty
111	98. Karhunjupukka	ei käyty
112	99. Heikinmikko	kivik.irtol. (?)

N:o	Paikannimi	Kohteen laji
113 100.	Kumpula	kivik.as.p. (?)
114 101.	Vähä-Himovaara	kivik.as.p.
115 102.	Himovaara	jatulinkuoppia
116 103.	Ainionvaara	lappalaisasutus
117 104.	Jaimaa	lappalaiskenttä
0 105.	Ylitornio	ei löydetty

1. KUUROS Koski

Peruskartta 2613 09

AAVASAKSA

Kivikautinen irtolöytö III

Kylä: Tengeliö

Tila: -

Omistaja: Valtio(?)

Koordinaatit: x= 7368 04

y= 487 06

z= n.50

Esinelöytöjä: KM 9400:3 tuuran teelmä

Kartta: 1

Kuuros Kosken rautatiesilta ylittää Tengeliönjoen n.2 km Aavasaksan rautatieasemalta pohjoisluoteeseen.

Tuuran teelmän tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Joki virtaa tällä kohtaa kanjonissa, jonka pohja on osittain kuivilla. Ilmeisesti ainakin tulva-aikoina koko pohja peittyi veden alle. Maaperä kanjonissa on kosteaa vesijättömaata ja kivikkoa. Törmän päällä on tasanne, jonka jälkeen alkaa joen eteläpuolella nousu männikkörinteeksi. Maaperä on hiekaista kangasmaata, jossa ei voinut havaita mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Sillan molemmin puolin rautatie kulkee jyrkällä penkereellä, jonka rakentaminen on sekoittanut kerrokset tai tehnyt ainakin alla olevan maan tutkimisen mahdottomaksi. Sillan pohjoispuolella maasto on tasaista ja kasvaa harvaa lehtimetsää. Huolimatta inventointilöytöjen puutteesta on mahdollista, että paikalla on ollut asuinpaikka. Joki muodostaa silla tienoilla kosken, joka aikoinaan on varmasti ollut otollinen kalastuspaikka. Joen pohjoisranta on tasaista maata, jolla asuinpaikka olisi voinut sijaita ja myös eteläpuolella on tasanne ennen jyrkkää nousua.

2. VUOSKU

Peruskartta 2613 09

40

AAVASAKSA

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Tengeliö

Tila:- 915

Omistaja: Eino Vuoskun perikunta

Martta Vanhapiha

Palvelutalo

95600 Ylitornio

Koordinaatit: x= 7368 70

y= 487 40

z= 60 - 70 \approx 47 1/2 - 50

Esinelöytöjä: KM 8658:1 poikkikirves

2 tuuraa (inventointilöytöjä)

Hukkaan mennyt keihäänkärki(?)

Kuvat: 1,7,8

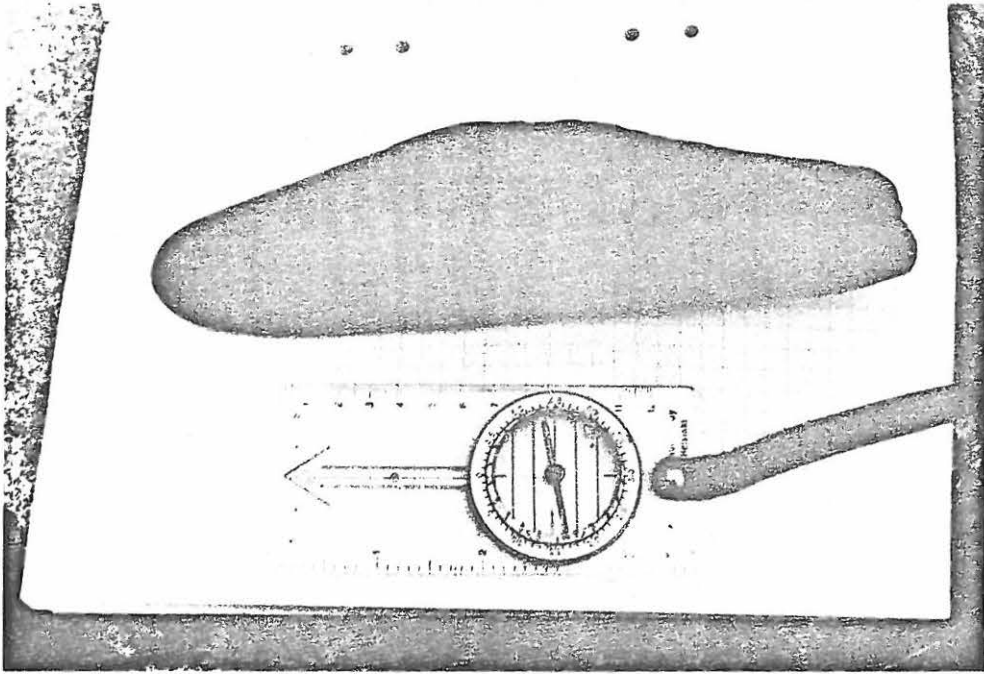
Kartta: 1

Vuoskun asuinpaikka sijaitsee Tengeliönjoen etelärannalla Aavasaksanvaaran luoteispuolella n.700 m Kuuroskosken rautatie-sillalta suuntaan 5/60.

Tilan päärakennus on n. 200 m joesta ja koko tämä väli on aikoinaan ollut viljeltyä, mutta nyt kesannolla ja tila autio. 50 m:n päästä joesta alkaa terassi, joka on noin 100 m leveä. Maaperä on savea, jonka päällä on humusmaata lapionpiston ver-ran. Aikaisempi esinelöytö KM 8658:1 on tehty rannasta n. 30 m päästä joesta. Läheisyydessä oli maassa ollut hiilijätettä. Pelto oli kesannolla, joten tarkkoja havaintoja ei voinut tehdä. Ojien leikkauksissa ja koekuopissa ei esiintynyt mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Tilan ulkorakennuksen kivijalasta otettiin talteen tuura, jonka ottamiseen kysyttiin lupa Eino Vuoskun tyttäreltä Martta Vanhapihalta. Tuuran oli löytänyt Eino Vuosku, joka on kuollut, eikä tarkkaa löytöpaikkaa tiedetty. Oppaana toiminut Ahti Isomäki kertoi talon ja joen välisiltä pelloilta löytyneen kvartseja sekä esineitä, jotka kuitenkin ovat menneet hukkaan. Näiden joukossa oli ollut Isomäen keihäänkärjeksi luonnetima esine. Hänen mukaansa esine on ollut liuskeesta valmistettu ja noin 15 cm pitkä. Eino Vuoskan tilasta n.200 m koilliseen sijaitsevan Joon Vuoskun omistaman omakotitalon perustaa kaivettessa kertoi Isomäki ~~kerää~~ osutun noin metrin syvyydellä tulsijoihin, joissa oli ollut kiveystä ja hiiltä. Rakentamisen yhteydessä nämä olivat tuhoutuneet. Paikalla ei voinut havaita mitään merkittävää. Eino Vuoskun talon rantapellon tarkastuksessa löytyi tilan päärakennuksesta 10 m luoteeseen ojan ~~perustan~~ pohjalta n. 50 cm:n syvyydestä tuura. Se oli löydettyessä pystyasennossa teräpuoli alaspäin. Ojan eteläseinämässä tuuran löytökohdalla 5 m ojan itäpäästä oli maassa 15 cm pitkä, 1-2 cm paksu tumma juova 50 cm:n syvyydessä saven ja hiekan rajalla osittain saven seassa.

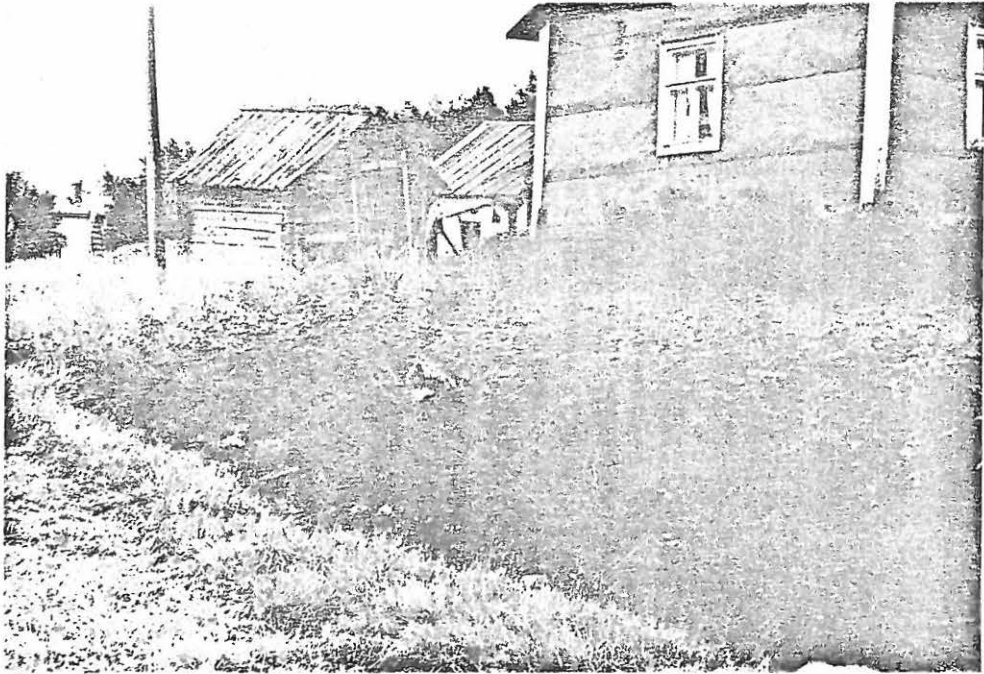
Huolimatta vähäisistä inventointilöydöistä voinee alueella ~~olettaa~~ olettaa olleen asuinpaikan, jonka laajuutta ei kuitenkaan voinut määritellä. Ilmeisesti kivikautista asutusta on ollut Tengeliönjoen etelärannalla ainakin alueella, joka alkaa Kreivin asuinpaikasta (n:o 3) ja päättyy Vuoskuuh noin puolen kilometrin matkalla.

1. Vuoskun tuura (KM) 113

2. Tuura in situ ojan pohjalla 111

3. Tuuran löytöpaikka, ihminen merkinä ///

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Tengeliö

Tila: Kreivi 9¹⁷

Omistaja: Ahti Isomäki ja perikunta

95620 Aavasaksa

Koordinaatit: x= 7368 48

y= 487 76

z= 50-60 55-60

Esinelöytöjä: KM 9400:1 laakahioin

P-PM 4448:1 hiontakivi

:2 tuura

HHukkaan mennyt kourutaltoa

Kuvat: 3,4

Kartta: 1

Kreivin asuinpaikka sijaitsee Aavasaksanvaaran pohjoispuolella aivan vaaran juurella Tengeliönjoen etelärannalla. Vaara alkaa noista verrattain jyrkästi tilan pihamaan eteläpuolella, tilan päärakennuksen ja joen välillä maa nousee jonkin verran. Asuinpaikka on n. 800 m Kuuroskosken rautatiesillalta suuntaan 10/60.

Hiontakivi (P-PM 4448:1) on löytynyt tilan päärakennuksen seinän viereltä kukkapenkistä, ja pihamaalla löytyikin muutamia kvartseja. Maa pihalla on hikkaista kangasmaata, jonka pinta on monin paikoin rikkoontunut. Maa talon kohdalla nousee loivasti kohti etelää, mutta nousu muuttuu jyrkäksi heti pihan eteläpuolella metsän reunassa. Talon koillispuolella ja pohjoispuolella sijaitsevat Tengeliönjokeen laskevat pellot, joilta on löytynyt laakahioin (KM 9400:1),

tuura (P-PM 4448:2) sekä tilan omistajan Ahti Isomäen kertoman mukaan hukkaan mennyt kourutaltilta. Maa nousee joesta tasaisesti n. 50 m kohdalle, josta alkaa terassi, joka ulottuu n. 150 m päähän joesta. Pellot olivat käynnin aikana heinäällä, mutta perunapellosta talon koillispuolella n. 50 m joesta löytyi kvartseja. Maa talon ja joen välillä on hiekkaa ja savea, jonka päällä on 30-40 cm:n paksuinen ruokamultakerros. Asuinpaikan laajuutta ei voinut määrittää, mutta siihen viittavia löytöjä oli sekä läheltä rantaa lähes rantatörmän päältä että korkeammalta talon pihapiiristä.

4. Kreivin talon rantapeltoa. Suunta 50/400

5. Kreivin talon rantapeltoa. Suunta 350/400

Kvartsilouhos

Kylä: Tengeliö

Tila: - 9:19

Omistaja: -

Koordinaatit: x= 7368 40

y= 487 70

z= n.75

Esinelöytöjä: -

Kartta: 1

Aavasaksanvaaran pohjoisrinteessä n.200 m Kreivin tilan pää-
rakennuksesta lounaaseen sijaitsee suuri kvartsiesiintymä, jo-
joka koostuu valkoisista päänkokoisista lohkeista sekä pie-
nemmistä palasista aina iskosta muistuttaviin asti. Maassa
on paljon särjettyä kvartsia, joka voi olla peräisin miltä
ajalta tahansa. Kivet ovat pyörässä muodostelmassa osin sam-
maleen peitossa. Alueen halkaisija on n. 30 m ja kiviä on
tasaisesti koko alueella. Oppaana toimineen Ahti Isomäen mu-
kaan kvartsin esiintyminenseudulla on harvinaista. Ainoa
hänen tuntemansa kvartsiesiintymäpuheena olevan lisäksi si-
jaitsee Pellon Nälännönliikassa.

Kivikautinen asuinpaikka II (?)

Kylä: Tengeliö

Tila: Kransi

Omistaja: Salme Kransi

95620 Aavasaksa

Koordinaatit: x= 7367 28

y= 488 94

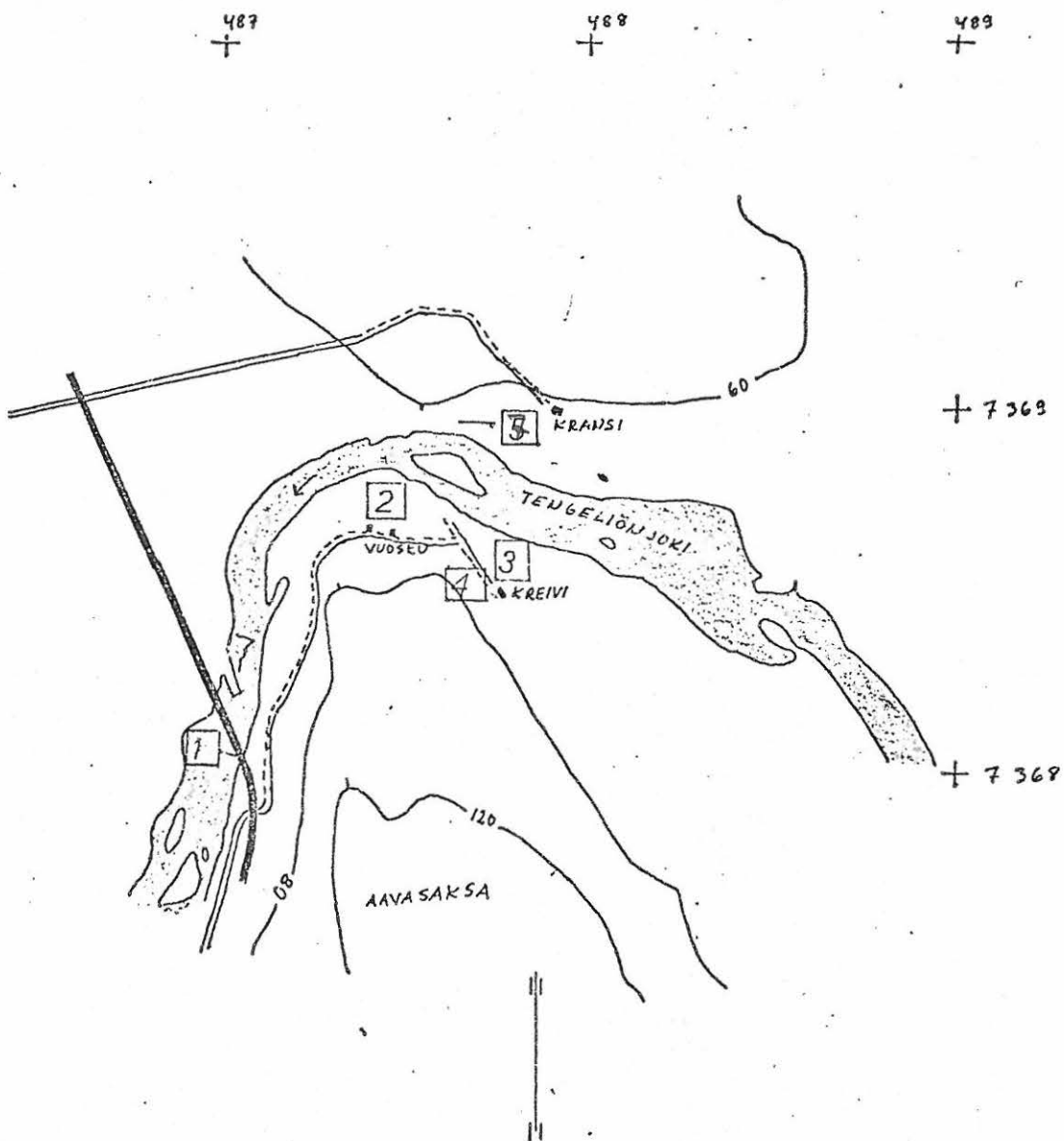
z= 50-60

Esinelöytöjä: KM 3621 kourutaltoa

Kartta: ~~7~~ 2

Kransin mahdollinen asuinpaikka sijaitsee Tengeliönjoen länsirannalla Aavasaksa - Raanujärvi - tien Tengeliönjoen ylittävältä sillalta 1800 m suuntaan 55/60.

Talon pellot laskevat tasaisesti itään kohti Tengeliönjokea, korkeusero talon ja joen välillä on noin 15 m. Pellot olivat käynnin aikana niittynä. Kourutaltoa (KM 3621) mainitaan löytyneeksi 153 m pohjoiskoilliseen talosta ja 144 m Tengeliönjoesta länteen saviperäisestä maasta 18-20 cm syvältä. Samoilla kohdilla oli nyt kymmenkunta metriä leveä ja pitkä lehmien juottokuoppa syvyydeltään toista metriä. Talonväki ei tiennyt kuoppaa kaivettaessa löytyneen enempää muinaisesineitä. Kuopan länsiseinämässä oli savessa n.20 cm:n syvyydessä tumma juova, jossa oli hiiltä. Tämä saattaa olla merkki kulttuurikerroksesta. Muuta asuinpaikkaan viittavaa ei paikalla havaittu.

Kivikautinen asuinpaikka II (?)

Kylä: Tengeliö

Tila: Korpi 1

Omistaja: Lauri Korpi

95620 Aavasaksa

Koordinaatit: x= 7367 00

y= 489 46

z= 60-70

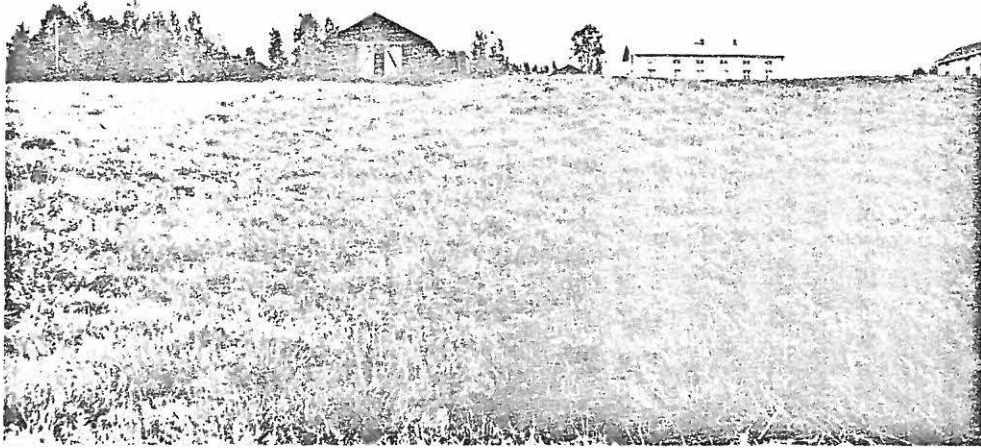
Esinelöytöjä: 2:tuuraa 20483

Kuvat: 5,6

Kartta: 2

Korven tila sijaitsee Tengeliönjoen itärannalla Aavasaksa - Raanujärvi - tien Tengeliönjoen ylittävältä sillalta 1.4 km suuntaan 56/60.

Löytö on tehty talon länsipuolelta talon ja Tengeliönjoen välisiltä pelloilta. Nousu joesta taloon on n. 20m. 50 m joesta on parikymmentä metriä leveä terassi, jolta tuurat oli löydetty vesijohtotöiden yhteydessä. Maaperä on savea, jonka päällä on ruokamultakerros. Vesijohtokaivanto näkyy selvänä kohoumana heinää kasvavalla pellolla, mutta tarkastuksessa ei voinut havaita mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa osin kasvillisuudenkaan takia.

6. Korven talon rantapeltoa rannasta kuvattuna.

Suunta 100/400

7. Korven talon rantapeltoa törmän päältä kuvattuna.

Suunta 250/400

7. RANTA

Peruskartta 2613 09

41

AAVASAKSA

Kivikautinen asuinpaikka II (?)

Kylä: Tengeliö

Tila: Ranta 3⁴

Omistaja: Väinö Rantakransi

95620 Aavasaksa

Koordinaatit: x= 7369 00

y= 487 92

z= 50-60

Esinelöytöjä: KM 8658:2 kourutaltoa

Hukkaan menneitä kiviesineitä

Kartta: 2 /

Rannan tila sijaitsee Aavasaksanvaaran pohjoispuolella Tengeliönjoen pohjoisrannalla Kuuroskosken rautatiesillalta 1.2 km suuntaan 7/60.

Tilan päärakennuksen ja Tengeliönjoen välinen n. 250 m pitkä alue on ~~rikkästä~~ viljeltyä peltoa ja näiltä pelloilta on kourutaltoa (KM 8658:2) löydetty löytäjän tyttären Alma Rantakransin mukaan. Tarkempi löytöpaikka ei ollut enää tiedossa. Pellot laskevat tasaisesti jokeen, terasseja ei ole havaittavissa. Maa on savipohjaista ja rannasta noin 30 m:n päästä on tämän vuosisadan alussa otettu savea useista kuopista tiilentekoon. Ilmeisesti juuri tällöin on KM 8658:2 löytynyt. Alma Rantakransin mukaan kuopista olisi löytynyt muitakin kiviesineitä, mm. kirves, jotka sittemmin kuitenkin ovat joutuneet hukkaan. Kuopat on peitetty eikä tarkastuksessa voinut havaita mitään merkittävää. Paikka sijaitsee vastapäätä Vuoskun asuinpaikkaa (n:o 2) joen pohjoisrannalla.

Esinelöytöjä: KM 16305 taltta

Aittamaan tilan Aittamaanpäästä, Aavasaksan pohjoisrinteeltä talon kotipellosta soramaasta. Löytäjä Niilo Syväjärvi. Kartta Verifikaatissa.

Paikalla ei ole käyty.

Esinelöytöjä: P-PM 311 tasataltta
312 tasataltta
315 keihäänkärki, läusketta
322 keihäänkärki
982 tasataltta = 311
983 tuura = 312

Tengeliönjärven rannalta J. Mäkivehmaan pellosta.

Paikkakunnalla ei tunnettu sen enempää J. Mäkivehmasta kuin Tengeliönjärveäkään. J. Mäkivehmasta ei löydy kirkonkirjoistakaan 1890-1910. Tengeliönjärvi saattaa tarkoittaa Aavasaksan pohjoispuolella Tengeliönjoessa olevaa Aittamaanlompoloa, jonka seudulta on useita asuinpaikkalöytöjä, esim. Kreivi, Vuosku.

10. TENGELIÖ

Peruskartta 2613 09

AAVASAKSA (?)

Eginelöytöjä: P-PM 314 kehdonanturakuokan pää

316 hioinkivi

935 hioinkiven kappale

981 tuura

986 kehdonanturakuokan pää = 314

987 pitkä keihäänkärki = 315

989 hioinkivi = 316

Tengeliönjoen rannalta maata kaivettaessa.

Paikkaa ei löydetty.

11. AAVASAKSA

Peruskartta 2613 09

AAVASAKSA

Esinelöytöjä: KM 7841:2 tasatalta

:3 kourutalta

Aavasaksalta ja pellosta läheltä Aavasaksaa.

Paikkaa ei löydetty.

12. NUOTIORANTA, TOLPPI

Peruskartta 2613 08

YLITORNIO

Esinelöytöjä: KM 16478 tuura

Tolpin tilan (maamieskoulu) pellosta n. 200 m Ylitornion pappilasta lounaaseen. Kynnettäessä hiekkamultamaasta. Verifiikaatissa kartta. Löytäjä Reijo Petäjämaa.

Löytöpaikka sekä koko kyseeseen tuleva E-78 -tien (valtatie 21) ja Alkkulanraitin rajoittama alue pappilan tienoilla ja sen eteläpuolella oli umpeenkasvanutta peltoa, jolla kasvoi runsaasti pajukkoa. Alueella on suoritettu laajoja maastotöitä, mm. kotiteollisuuskoulun rakennukset sijaitsevat löytöalueella. Ojaleikkauksissa ym. ei havaittu merkkejä muinaisjäänöksistä. Sikäli kuin alueella niitä on säilynyt, ne ovat ilmeisessä vaarassa tuhoutua.

Pello 1

13. ALKKULA, SIRKAN VAINIO

Peruskartta 2613 08

YLITORNIO

Esinelöytöjä: KM 2718 kourutaltoa

Alkkulasta Sirkan vainiolta.

Paikalla ei ole käyty.

14. YLITORNION APTEEKKI

Peruskartta 2613 08

30

YLITORNIO

Esinelöytöjä: KM 7598:33 tuura

Alkkulasta Ylitornion apteekin lähistöltä.

Paikalla ei ole käyty.

15. HORNEMAN

Peruskartta 261308

YLITORNIO

Esinelöytöjä: KM 7598:22 kaitataltta

Pellosta n.500 m joesta itään Hornemanin torpan maalta.

Löytäjä Osmo Horneman

Paikalla ei ole käyty.

16. NISKA

Peruskartta 2613 08

Pello

7

YLITORNIO

Esinelöytöjä: KM 2721 fasettikirves

Niskan tilalta pellon ojasta.

Paikalla ei ole käyty.

17. MUSTAJÄRVI

Peruskartta 2613 10 + 2613 07

PEKANPÄÄ

Kivikautinen irtolöytö II (?)

Kylä: Mustajärvi, Mäntynenä

Tila: Mäntynenä 1

Omistaja: Lauri Lovikka

95615 Pekanpää

Koordinaatit: x= 7349 40

y= 492 00

z= n.70

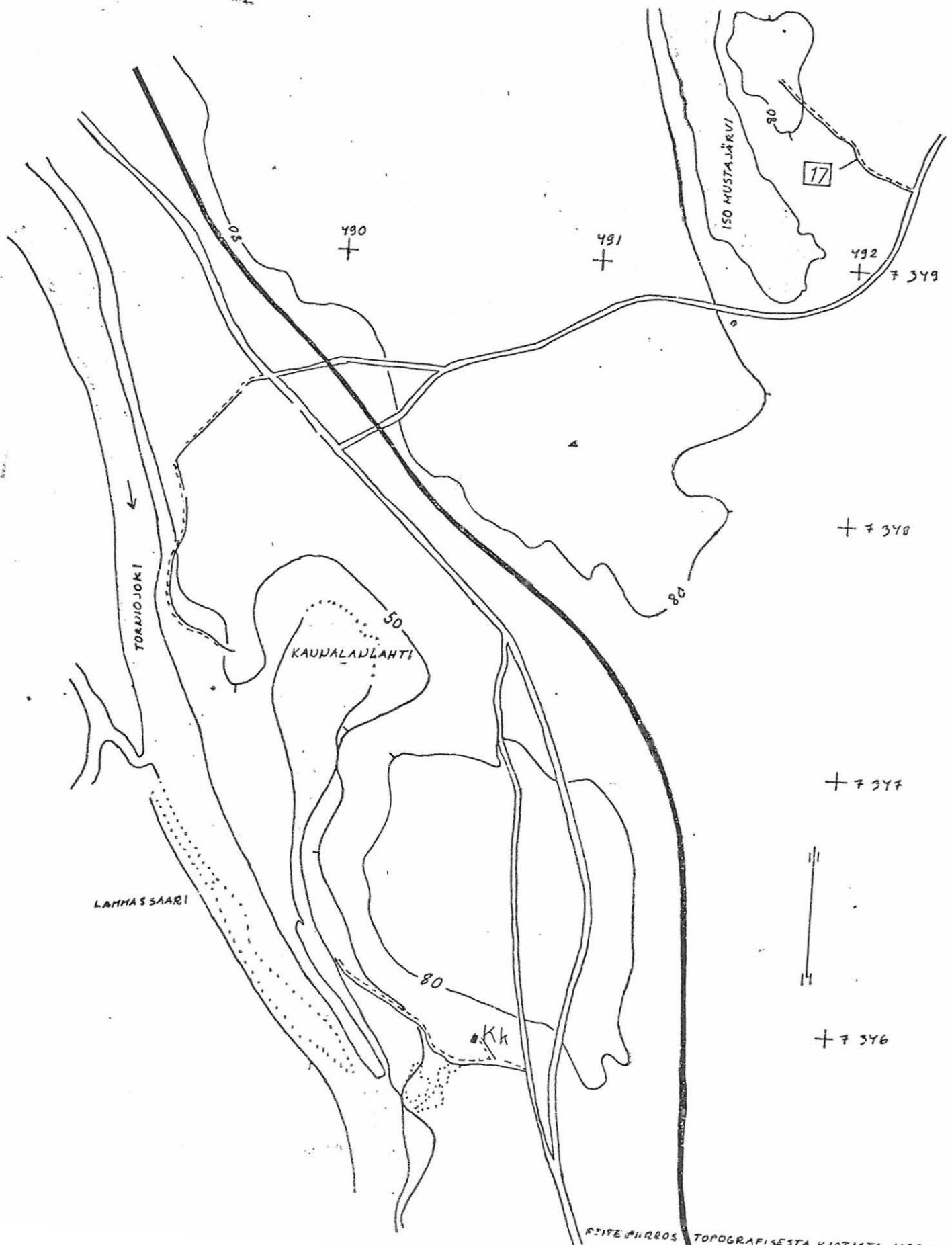
Esinelöytöjä: KM 16306 reikäase

Kartta: 15

Mustajärven löytöpaikka sijaitsee Iso-Mustanjärven maastossa n.3 km Tornionjoesta itään.

Löytöpaikka sijaitsee kuivalla kangasmaalla n.300 m Iso-Mustajärvestä itään tien ojaleikkauksessa kaakkoispuolella paikalla, jossa Mäntynenään johtava yksityistie tekee ensimmäisen mutkan kohti ~~merenra merta~~ luodetta. Kivilompoloon johtavalle tielle on matkaa n. 200 metriä.Reikäase(KM 16306) oli löytynyt joskus 1950-luvulla (?) ~~tietä~~ ojaa tehtäessä kuivalta maalta n. 70-80 cm:n syvyydestä kaivinkoneen kauhan nostamana. Kangas on löytökohdalla korkeimmillaan. Osoitetun löytökohdan tienoilla ojan seinämässä oli n. 5 metrin matkalta paljas n. 30 cm:n syvyyteen ja kerrokset rikkoutumattomat. Päällimmäisena oli n. 10 cm valkoista hiekkaa, jonka alapuolella n. 5 cm paksu hiilikerros. Alla oli keltainen hiekka. Paikan luonnetta ei voi selvittää ilman tarkempia tutkimuksia.

KARTTA 15

18. TIHINEN

Peruskartta 2613 10 + 2613 07

42

PEKANPAA

Esinelöytöjä: KM 9400:2 nuolenkärjen katkelma

Tihisen torpan pihamaasta n.500 m Vuorentokosken rannalta.
Samoin esineet 8807:2-3 eri paikoista pellolta maantien ja
korkean Tornionjoen törmän (n.10 m) väliltä. Löytäjä Kalle
Tihinen.

Paikalla ei ole käyty.

ks. n:o 21

19. HIRSTIÖ

Peruskartta 2613 10 + 2613 07

PEKANPAA

Kainuunmaa
Esinelöytöjä: KM 9063 koristeriipuksen kappale

Kainuunkylästä Hirstiön talon riihen luota pellosta.

Paikalla ei ole käyty.

20. PEKANPAA

Peruskartta 2613 10 + 2613 07

PEKANPAA

Esinelöytöjä: Oikokirves, Tornion yhteislyseo

Hiekkamultamaasta n.200 m Tornionjoesta n.10 m pintaa ylempänä.

Löytäjä Eino Vikström.

Paikalla ei ole käyty.

21). VUENNONKOSKI

Peruskartta 2613 10 + 2613 07

PEKANPÄÄ

Kivikautinen asuinpaikka III (?)

Kylä: Pekanpää

Tila: Törmä 41

Omistaja: Eero Juho

95615 Pekanpää

Koordinaatit:x= 7342 06

y=492 70

z= 40

Esinelöytöjä: KM 8807:2 taltta

Kartta: -

Vuennonkosken löytöpaikka sijaitsee Pekanpäässä Torniojoen itärannalla Vuennonkosken törmän päällä.

Taltan tarkkaa

~~Taltan~~ löytöpaikkaa ei enää tiedetty. Joen törmä tällä

kohtaa on jyrkkä, n. 10 metriä korkea. Vastaranta on laakea,

Ranta on kivinen. Kosken rannalla on leirintäalue, ja kangas-

maan pinta on hyvin kulunut. Joen törmässä Törmän talon koh-

dalla on kuivassa kangasmaassa sammalen alapuolella noin tuuman

paksuinen hiilikerros, jota oli myös kivien alla. Hiiltä erot-

tuu törmässä n. 20 metrin matkalla. Tilan itäpuolella lammas-

laitumella n. 300 metriä talosta alavirtaan ja n. 10 metriä

joen törmästä oli ojaleikkaus, jossa havaittiin ohuen 2-3 cm

paksun humuskerroksen ja 15-20cm paksun savensekaisen hiekan alla

noin 1 cm paksu tumma kerros, jossa oli hiiltä, Alapuolella

oli savensekaista hietaa. Kvartseja tms. ei löytynyt. Kyseessä

voi mahdollisesti olla asuinpaikka.

22. LASSHEIKIN PAHTA

Peruskartta 2013 10 + 2013 07

PERAMPAA

Esinelöytöja: KM13307 pienoistuura

Lassheikin pahtasta ojan pohjalta n.60 m tulvarajasta vaaran rinteeltä. Löytäjä Raimo Raunamo.

Kaivauksia: Oulun yliopiston Historian laitos 1977.

ks. kaivauskertomus Koivunen tsm, 1977

23. HUITAPERI

Peruskartta 2613 11

REVASVAARA

Esinelöytöjä: Reiällinen kiviase, Hirstiön talon isännällä
Juho Vaarniemellä.

Huitaperin rinteeltä.

Paikalla ei ole käyty.

24. REVÄSVAARA, LAKI APU

Peruskartta 2613 11

85

REVASVAARA

Tarhoja ja aitauksia kahdessa osassa. 300 metrin matkalla yhdeksän. Laajuus 30-40 m. Keskessä järeistä kivistä kasattu- ja rauniota.

Paikalla ei ole käyty.

Kirjallisuutta: Pääkkönen 1900

P. Koivusen tarkastuskäynti 30.5.1975. Tarkastuskertomus Oulun yliopiston Historian laitos.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Portimojärvi

Tila: Koskenranta 8

Omistaja: Kaarlo Heikka

95650 Portimojärvi

Koordinaatit: x= 7365 78

y= 490 78

z= 50-60

Esinelöytöjä: KM 8326:1 kiviveitsi

Hukkaan mennyt kivikirves (?)

Kartta: 2

Koskenrannan asuinpaikka sijaitsee Portimojärven kylässä Tengeliönjoen pohjoisrannalla Haapakosken rannalla Haapakosken voimalaitoksesta 100 m suuntaan 55/60.

Alue on savipohjaista, etlään Tengeliönjokeen laskevaa rantapeltoa. Viime vuosina alueelle on rakennettu omakotitaloja ja osa pelloista on kesannolla. Kaarlo Heikan löytämän ja sittemmin hukkaan joutuneen kivikirveen löytöpaikallakin on nykyisin omakotitalo. Tarkastuksessa ei havaittu mitään asuinpaikkaan viittaavaa, mutta aikaisemmat löydöt sekä Tarmolan asuinpaikan (n:o 26) läheisyys (n.200 m) antavat aiheen olettaa alueella olleen kivikaudella ihmistoimintaa.

26. TARMOLA

Peruskartta 2613 12

PORTIMOJARVI

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Portimojärvi

Tila: Tarmola 8⁷⁷

Omistaja: Veikko Mikkola

95650 Portimojärvi

Koordinaatit: x= 7365 80

y= 490 60

z= 50-60

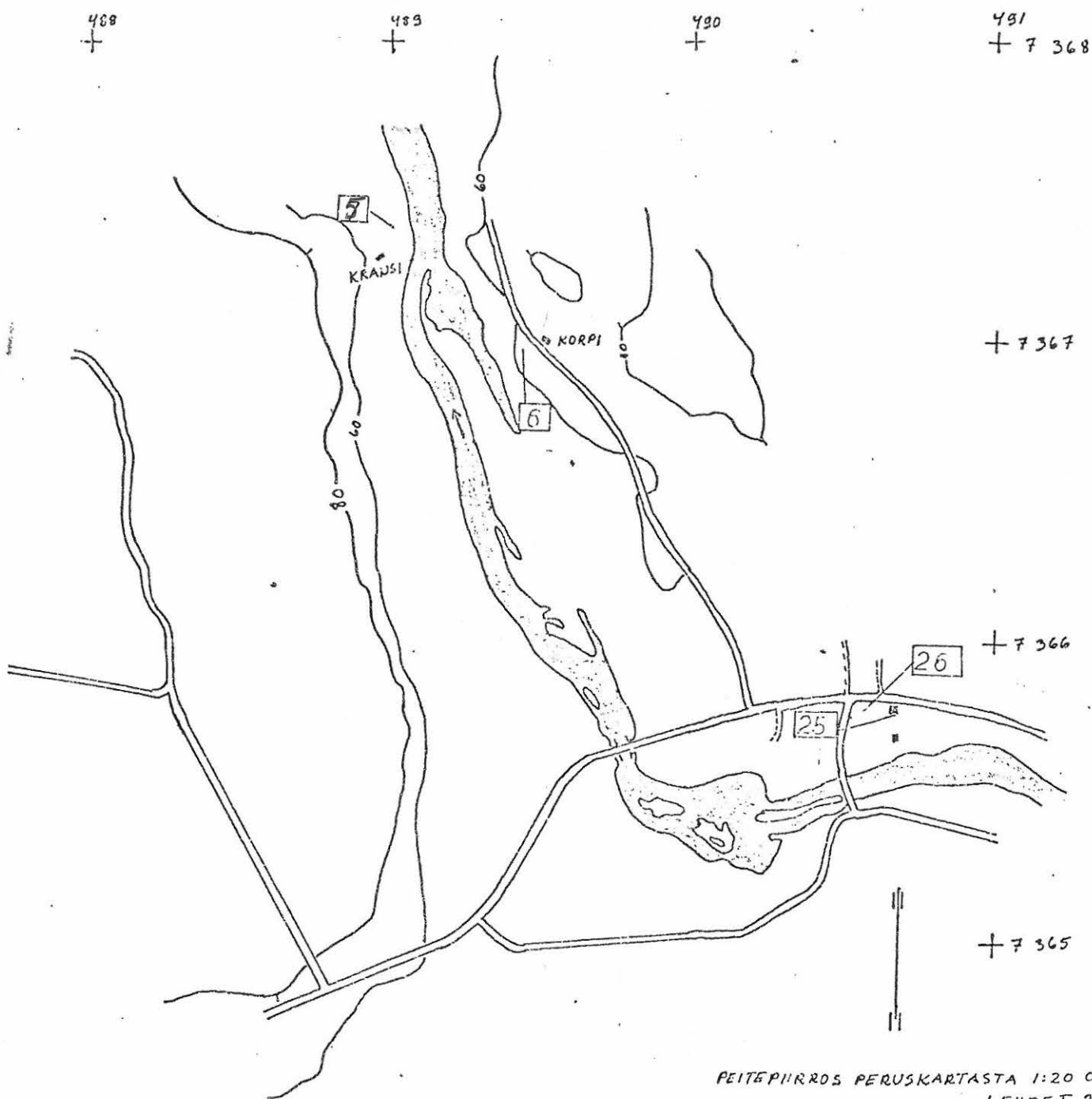
Esinelöytöjä: KM 11402:4 tuuran kärkiosa

Kartta: 2

Tarmolan asuinpaikka sijaitsee Tengeliönjoen pohjoisrannalla Portimojärven kylässä Haapakosken voimalaitoksesta 400 m suuntaan 1/60

Seutu on tasaista peltoa, joka on viime vuosina rakennettu varsin tiiviisti. Niinpä tuuran kärkiosan löytöpaikallakin on nykyisin omakotitalo. Löytäjä Aleksi Flygare pystyi osoittamaan tarkän paikan ja ~~kerrä~~ kertoi lisäksi pellostä löytyneen n.10 m:n alalta kivensiruja samassa yhteydessä kuin KM 11402:2 löytyi. Alueella oli runsaasti ojia, vesijohtokaivantoja ym., joiden tarkastuksessa ei tullut esiin mitään merkittävää. Niinikään talon kasvimaat ja perunapello olivat löydöttömiä.

KARTTA 2

PEITEPIIRROS PERUSKARTASTA 1:20 000
LEHDET 2613 09
JA 2613 12

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Portimojärvi, Ollosenmäki

Tila: -

Omistaja: -

Koordinaatit: x= 7366 20

y= 495 20

z= 70-80

Esinelöytöjä: KM 8326:2 tuura

Useita hukkaan menneitä kiviesineitä

Kartta: 3

Saarimaan asuinpaikka sijaitsee Portimojärven kylässä Ollo-
senmäellä Portimojärven pohjoisrannalla Aavaksa - Raanujär-
vi - tien ja Juopavaaraan johtavan tien risteyksestä 300 m
suuntaan 10/60.

Tila näytti olleen jo vuosia autiona eikä lähinaapureita ol-
lut, joten nimi ja rekisterinumero sekä omistaja jäivät sel-
vittämättä. Löydöt on ilmeisesti tehty tilan etelään laske-
vilta pelloilta. Lasku on tasaista eikä terasseja ole havait-
tavissa. Ennen Portimojärven vuosisadan alussa tapahtunutta
kuivatusta vallinneeseen rantaviivaan on laskua hiukan tois-
takymmentä metriä. Nykyisen rannan ja peltojen välissä on
parisataa metriä vesijättömaata, maantie sekä n.100 m leveä
pensaikko. Löytötiedoissa KM 8326:2 mainitaan löytyneeksi
"torpan maalta". On ilmeistä, että kyseessä on juuri tämä
Portimojärveen laskeva pelto. Pelto oli ollut jo vuosia
kesannolla ja kasvoi pitkää heinää, joten tarkkoja havainto-
ja ei voinut tehdä. Koekuopassa n.100 m torpan päärakennuk-
sesta lounaaseen havaittiin n. 30 cm:n syvyydessä 1-3 cm

paksu tumma kerros, jossa oli hiiltä. Maaperä on savea, jonka päällä lapionpiston paksuinen ruokmultakerros.

28. KOIVISTO

Peruskartta 2613 12

PORTIMOJARVI

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Portimojärvi, Koivistonpää

Tila: Koivisto 7²³

Omistaja: Aarne Koivisto

95650 Portimojärvi

Koordinaatit: x= 7365 44

y= 497 20

z= 70-80

Esinelöytöjä: KM 2270:1 tuuran tapaan teroitettu kiviase

Hukkaan menneitä kiviaseita

Kartta: 3

Koiviston asuinpaikka sijaitsee Portimojärven kylän Koivistonpäässä Koivistonpään entisestä kansakoulusta 200 m suuntaan 34/60.

Tuuran tapaan teroitettun kiviaseen ja muiden kiviaseiden tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetty, mutta ilmeisesti ne on löydetty tilan päärakennuksen ja Portimojärven välisiltä pelloilta päärakennuksesta länteen. Portimojärvi on kuivatettu tämän vuosisadan alussa, joten nykyinen rantaviiva on heinää ja pensaikkaa kasvavan vesijättömaan takana Koiviston kohdalla n.100m:n päässä. Pellot nousevat tasaisesti entisestä rantaviivasta n.10 metriä n. 50 metrin matkalla. Pellot olivat niittyjä, eikä mitään havaintoja muinaisjäännöksistä tehty. Ylempänä n.80 m:n korkeudella päärakennuksen kaakkoispuolella olevan perunapellon tarkastuksessaakaan ei havaittu mitään merkittävää. Maaperä on rantapelloilla savea, ylempänä talon pihapiirissä hiekkaa.

29. OLLI

Peruskartta 2613 12

34

PORTIMOJARVI

Kivikautinen irtolöytö III (?)

Kylä: Portimojärvi, Taloniemi

Tila: Olli 9³

Omistaja: Aune Naasku

95650 Portimojärvi

Koordinaatit: x= 7364 30

y= 496 26

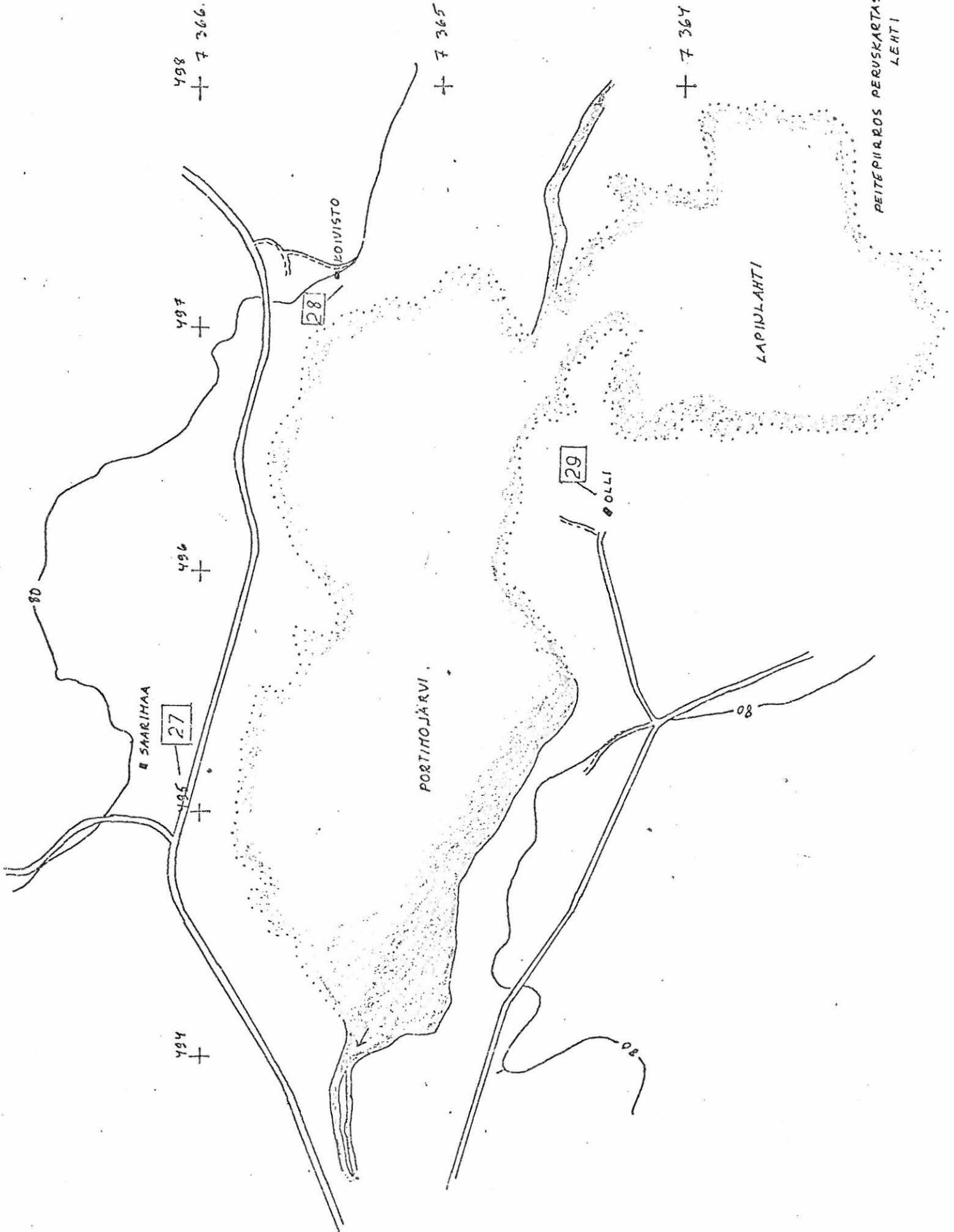
z= 50-60 *Portimojärvi 63,6 m!*

Esinelöytöjä: KM 7996 reikäkirves

Kartta: 3

Ollin tila sijaitsee Portimojärven etelärannalla Portimojärven kylän Taloniemessä Portimojärven kansakoulusta 1800 m suuntaan 17/60

Reikäkirveen löytöpaikkaa ei tarkalleen tiedetty, ilmeisesti se on löydetty Portimojärveen itään ja pohjoiseen laskevilta pelloilta tilan päärakennuksen ja Portimojärven välistä. Taloniemi erottaa toisistaan Portimojärven ja Lapinlahden ja se on kauttaaltaan viljelty tai niittynä. Korkeusero päärakennuksesta entiseen rantaviivaan on kymmenisen metriä, ja matkaa n.200 m, nykyiseen rantaan n.250 m. Nousu on tasaista eikä terasseja ole. Peltojen tarkastuksessa ei voitu havaita mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa.

30. HEPO-OJA

Peruskartta 26³2 01

19

KANTOMAANPÄÄ

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Kantomaanpää

Tila: Hepo-oja 9²³

Omistaja: Martti Ylikankaanpää

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7370 76

y= 503 58

z= 70-80

Esinelöytöjä: KM 7598:15 tuuran teelmä

:16 kivi

KM 8807:17 tuura

:18 tuuran teelmä

KM 11402:5 sädekiviliuskeen lastu

:6 keihäänkärki, katkennut

Kartta: 4

Hepo-ojan asuinpaikka sijaitsee Kantomaanpään kylässä Tengeliönjoen pojoisrannalla Aavasaksa - Raanujärvi - tien Taipaleenojan ylittävästä sillasta 100 m suuntaan 31/60.

Esineiden löytöpaikka on etelään Tengeliönjokeen laskevaa rantapeltoa. 100 metrin päässä joesta alkaa terassi, joka on n.50 metrin levyinen. Esineet on löydetty tältä terassilta. KM 8807:15-16:n löytöpaikalla on ollut hiiltä. Tarkkaa löytöpaikkaa ei enää pystytty saamaan selville, sillä löytäjä on kuollut ja löytötiedot puutteelliset. Pelto oli käynnin aikana niittynä, paikoin pensaikko oli vallannut alaa. Noin 150 m joesta olevasta perunapellostä tavattiin kvartseja. Maaperä on hiekkaa. Tilan omistaja Matti Ylikankaanpää luovutti museon toimitettavaksi hioinkiven (KM). Esineen oli

löytänyt tilan aikaisempi omistaja Kalle Hepo-oja, joka on löytänyt muutkin paikalta löydetyt esineet. Ilmeisesti hioinkivi on löydetty samasta pellosta kuin muutkin. Ylikankaanpää ei tiennyt esineen alkuperäisestä löytöpaikasta mitään, hän oli löytänyt sen kasvimaata ympäröivään kiviaitaan pistettynä.

Läh. n:o 4

31. VÄHÄKANGAS

Peruskartta 263² 01

100

KANTOMAANPÄÄ

Kivikautinen irtolöytö III (?)

Kylä: Kantomaanpää

Tila: Vähäkangas 8⁶

Omistaja: Sulo Kangas

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7370 56

y= 503 30

z= 75-80

Esinelöytöjä: "Höylänterä" KM

Kartta: 4

Vähäkankaan löytöpaikka sijaitsee Kantomaanpään kylässä Tengeliönjoen pohjoisrannalla Aavasaksa - Raanujärvi - tien ja Kantomaanpää - Juoksenki - tien risteyksestä 900 m suuntaan 37/60.

"Höylänterän" löytöpaikka on etelään kohti Tengeliönjokea laskevilla pelloilla. Terassi alkaa n. 30 m joen rannasta pohjoiseen, sen jälkeen nousu on tasaista. "Höylänterä" on löydetty noin 30 m joesta pohjoiseen ja n.100 m Vähäkankaan tilan navetasta kaakkoon. Maaperä on hiekkaa ruokmultakerroksen alla. Pelto oli niittynä. Tarkastuksessa ei voitu havaita mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa.

Läh. n:o 5

32. NURMELA

Peruskartta 2632 01

19

KANTOMAANPAA

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Kantomaanpää

Tila: Nurmela 8¹⁶

Omistaja: x= 7370 34

y= 503 04

z= 80-85

Esinelöytöjä: KM 13356:1 poikkikirves

:2 hioin

Kartta: 4

Nurmelan asuinpaikka sijaitsee Kantomaanpään kylässä Tengeliönjoen pohjoisrannalla Aavasaksa - Raanujärvi - tien ja Kantomaanpää - Juoksenki - tien risteyksestä 1200 m suuntaan 37/60

Löytötietojen mukaan Nurmelan tilalta on löytynyt 100 m Tengeliönjoen rannasta, 30 cm:n syvyydestä valkeasta n. 20 m:n säteeltä kiviesineitä, liesiä, nokea ja polttamalla tehty vene, jotka ovat Tornion museossa. Löytäjä Kaarlo Kantomaa pystyi näyttämään tarkan paikan pellolla. Pelto laskee tasaisesti lähinnä etelään kohti Tengeliönjokea, n.50 m joesta alkaa terassi. Löytöpaikka oli heinäällä, joten pinnalla ei voinut havaita mitään. Löytöpaikasta noin 30 m itään perunapellosta sen sijaan löytyi kvartseja ja palnutta luuta. Asuinpaikkaolettamusta puoltaa sekin, että Tengeliönjoki muodostaa täällä kohtaa noin puolen kilometrin mittaisen Luonionkosken, jonka ylävirran puoleisessa päässä Nurmelan asuinpaikka on.

Pronssikautinen irtolöytö (?) III

Kylä: Kantomaanpää

Tila: Kangas 9²²

Omistaja: Niilo Lantto

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7371 00

y= 503 80

z= 80-85

Esinelöytöjä: Pronssikirveen valinmuotin puolikas (?) *mistä?*

Kartta: 4

Kankaan löytöpaikka sijaitsee Kantomaanpään kylässä Aavasaksa - Raanujärvi - tien varrella Juoksenkiin vievän tien risteyksestä 200 m suuntaan 37/60.

Tiedon mahdollisen kirveen valinmuotin löytymisestä antoi metsänhoitaja Antti A. Aho (os. 95600 Ylitornio), joka myös pystyi näyttämään tarkan löytöpaikan ~~kartalta~~ kartalta. Löytöpaikka on Aavasaksa - Raanujärvi - tien eteläpuolella enintään kymmenen metriä tiestä samalla rivillä Kangas - nimen kanssa peruskartalla. Löytöpaikalla Kankaan talon ulkorakennuksen lounaispuolella. Löytöpaikalla on suunnilleen tasaista kenttää, jolla kasvaa pieniä mäntyjä ja sammalta. Maanpinta on paikoin rikkoontunut, sillä paikalla on lentopallokenttä ja aikaisemmin on paikalla toiminut kenttäsaha, jonka tukemiseksi on maahan kaivettu kuoppia. Maanlaatu on hiekkaa. Pinnan tarkastelussa ei ilmennyt mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa, eikä koekuopissakaan näkynyt mitään merkittävää. On myös mahdollista, että paikalla mahdollisesti ollut muinaisjäännös on jäänyt Aavasaksa - Raanujärvi - tien

alle, jonka rakennustöiden yhteydessä mahdollinen valinmuotin puolikas oli löydetty.

Kivikautinen irtolöytö III (?)

Kylä: Kantomaanpää

Tila: Kangas 9²²

Omistaja: Niilo Lantto

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7370 96

y= 503 90

z= n.80

Esinelöytöjä: Tuuramainen kirves, Nuotiorannan kansakoulu

Kartta: 4

Kankaan löytöpaikka sijaitsee Kantomaanpään kylässä Aavasaksa - Raanujärvi-tien varrella Juoksenkiin vievän tien risteyksestä 300 m suuntaan 31/60.

Tuuramainen kirves on löydetty 1950-luvun alussapellosta n.100 m Tengeliönjoesta ja 200m tilan päärakennuksesta lounaaseen. Esineen löytäjä Esko Lantto pystyi osoittamaan tarkan löytöpaikan. Pelto laskee tasaisesti kaakkoon kohti Tengeliönjokea. Terassi alkaa n.100 m joesta ja jatkuu n.100 m. Löytö on tehty tämän terassin rannanpuoleiselta törmältä. Maaperä on hiekansekaista savea. Pelto oli heinällä eikä mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa voitu havaita.

KANTOMAANPÄÄ

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Kantomaanpää

Tila: Koskenalusta 21⁸

Omistaja: Kaarle Rousu

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7370 00

y= 502 90

z= n.75

Esinelöytöjä: Hukkaan mennyttä keramiikkaa ja kiviesineitä (?)

Kartta: 4

Koskenalustan asuinpaikka sijaitsee Kantomaanpään kylässä Tengeliönjoen pohjoisrannalla. Joki muodostaa tällä kohtaa Luonionkosken.

Luonionkosken pohjoisrannalla on pieni koskeen pistävä niemi, jonka alapuolella on rauhallinen suvantopaikka. Niemi ja sitä ympäröivä maa nousee koskesta n.2 m korkeana jyrkkänä törmänä. Paikka on viime aikoihin asti ollut kuulu kalaisuudestaan. Keramiikkaa ja kiviesineitä on löydetty niemeltä, joka on hiekkaista maata. Kaarle Rousu kertoi "poikasena", so. n.40 vuotta sitten, löytäneensä 2-5 metriä törmän reunasta runsaasti saviastianpaloja ja kiviesineitä sekä tulisijoja. Keramiikka ja esineet oli kuitenkin heitetty koskeen, koska ne kimposivat hauskasti veden pinnasta. Osoitetulla paikalla sijaitsee nykyisin omakotitalo. Rousun mukaan ei rakennustöissä ollut löytynyt enempää muinaisesineitä. Talon ympäristön ja sen länsipuolella sijaitsevan perunapellon tarkastus ei antanut viittettä muinaisjäännöksistä.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Kantomaanpää, Iivarinpää

Tila: Tasala 10¹

Omistaja: Ossi Joona

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7370 90

y= 504 80

z= 70-80

Esinelöytöjä: KM 7628:1-4 vasarakirves, kärves, teelmiä

KM 8326:3 hioimen pää

:4 kaitataltta

:5 tuura

KM 8807:15 tuura

:16 tuura

KM 9400:16 pohjalainen tasataltta

:17 kirveen/tuuran teelmä

:18 materiaalikappale

:19 materiaalikappale

:20 pohjalainen kirves

:21 pohjalainen tasataltta

:22 hietakiven kappale

:23 materiaalikappale

KM 11402:7 kiviaseen kappale

:8 kivilajikappale

Kuvat: 11,12,13,14

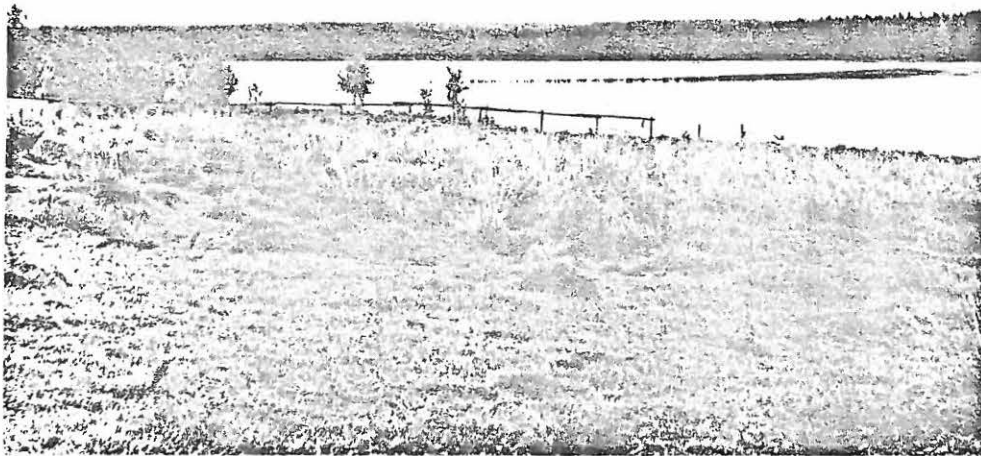
Kartta: 4

Tasalan asuinpaikka sijaitsee Kantomaanpään kylän Iivarin-
päässä Törmäslompolon pohjoisrannalla Aavasaksa - Raanujärvi -
tien ja Kantomaanpää - Juoksenki - tien risteyksestä n. 1 km

suuntaan 17/60.

Tasalan kivikautinen asuinpaikka on nykyisellä pellolla Tasalan tilan päärakennuksesta etelään Törmäslompolon rantaan päin. Noin 30 m joen rannasta alkaa terassi, jonka päältä on tehty monet löydöistä. Keskittymä näkyy olleen vanhan riihen itäpuolella 250 m päärakennuksesta etelään. Löytöalue ulottuu rannasta 30-50 metrin päähän. Edellisenä keväänä oli tilan omistaja Ossi Joonas löytänyt riihen luuta n. 30 m rannasta taltan päin, jonka hän kertoi lähettäneensä tutkittavaksi Helsinkiin. Ossi Joonas on hyvin pätevä opas ja kiinnostunut muinaisuudesta laajemminkin. Hän tiesi mm. kertoa Tengeliönjärven olevan mahdollisesti sama kuin Aittamaanlompolo Aavasaksan itäpuolella. Tengeliönjärvi esiintyy muutamissa löytötiedoissa (n:o 9), mutta nimi tuntui olevan paikkakunnalla täysin tuntematon.

Toinen löytökeskittymä sijaitsee päärakennuksen pihapiirissä sekä ~~pihapiirissä~~ päärakennuksen ympäristössä. Täältä on löydetty mm. vasarakirves, kirves ja teelmiä (KM 7628:1-4) sekä materiaalikappale (KM 9400:23). Lisäksi vanhan asuinrakennuksen pohjoispuolella on ollut maassa n. 20 cm:n syvyydellä kivetty tulisija, joka on jäänyt uuden tien alle. Tieleikkauksessa vanhan asuinrakennuksen koillispuolella siitä n. 20 m:n päässä tien länsipuolella on 15x50 cm:n kokoinen punaiseksi värjäytynyt läikkä, josta tavattiin kvartseja ja palanutta luuta. Edellisestä 2 m taloon päin on niinkään punaiseksi värjäytynyt läikkä leikkauksessa. Maaperä talon pihapiirissä on hiekkaista kangasmaata. Löytöjen perusteella Tasalan vainiolla ja talon pihapiirissä on melkoisella varmuudella ollut kivikautista asutusta.

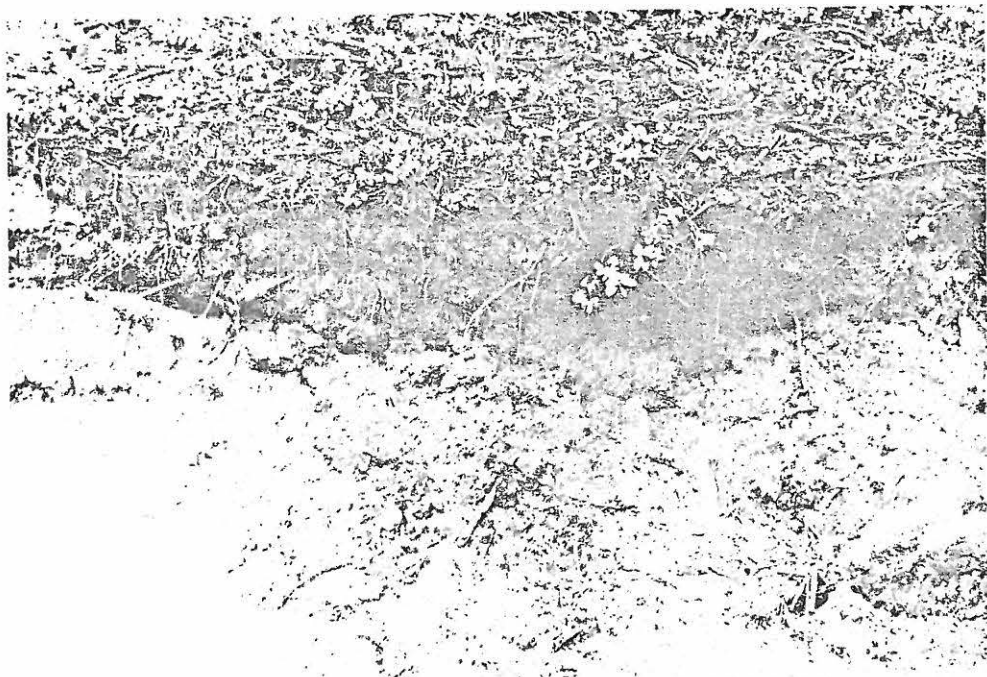
9. Tasalan vainio. Suunta 150/400

10. Ossi Joona taltankärjen löytöpaikalla

11. Tasalan päärakennuk-
sen pohjoispuolella
oleva ojaleikkaus, jos-
sa punamultaläikkiä

12. Punamultaläikkä ojan seinämässä

Kivikautinen irtolöytö III (?)

Kylä: Kantomaanpää

Tila: -

Omistaja: -

Koordinaatit: x= 7374 18

y= 507 62

z= 85-90

Esinelöytöjä: KM 13357 pökkikirves

Kartta: 4

Sikiömaan löytöpaikka sijaitsee Aavasaksa - Raanujärvi - tien varrella 600 m Lumiojoen sillasta Aavasaksalle päin.

Tarkkaa löytöpaikkaa ei onnistuttu löytämään. Löytötietojen mukaan poikkikirves (KM 13357) on löydetty maantienojasta n.75 cm:n syvyydestä suomudasta. 600 m:n päässä ~~Lumiojoen~~ Lumiojoen sillasta on kuitenkin kuivaa hiekkapohjaista kangasta eikä mitään merkkejä muinaisjäänöksistä havaittu. Kangas alkaa laskeutua kosteaksi kuusta kasvavaksi rämeeksi n.400 m sillasta Aavasaksalle päin, mutta tarkastuksessa ei tältäkkään väliltä löytynyt mitään merkittävää.

38. LUMIOJOKI

Peruskartta 2632 01

KANTOMAANPAA

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Kantomaanpää

Tila: -

Omistaja: -

Koordinaatit: x= 7374 50

y= 508 20

z= n.80

Esinelöytöjä: Pienempi tuuran kärki, Ylitornion kansakoulu

Kartta:4

Lumiojoen löytöpaikka sijaitsee Aavasaksa - Raanujärvi - tien varrella paikassa, jossa maantie ylittää Lumiojoen.

Tuuran kärki on löydetty Lumiojoen sillan korvasta tien pohjoispuolelta Lumiojoen itärannalta. Löytöpaikalla kasvoi pajuja sekä ylempänä törmän päällä mäntyjä. Törmä on jyrkkä, noin metrin korkuinen, alempana vetinen ja kivinen, ylempänä ~~kangasta~~ kangasta. Paikalla on siirrelty maata ja pinta on kulu-
nut. Ilmeisesti siinä on ollut lanssi tai jokin muu varasto-
paikka. Rannassa sillan pohjoisluolella on puurakennelmien jätteitä joen molemmin puolin, ilmeisesti peräisin vanhasta sillasta tai padosta. Mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa ei voitu havaita.

39. KANTOMAANPAA

Peruskartta 2632 01

19

KANTOMAANPAA

Esinelöytöjä: KM 5416:2 tuura
:3 tuura

Tengeliönjoen varrelta pellosta.

Paikkaa ei löydetty.

Esinelöytöjä: KM 14688 kiviesineen teelmä

Löytöpaikkaa ei kyetty paikallistamaan. Majamajärvi laskee Lumiojoen kautta etelään Tengeliönjokeen ja sijaitsee peruskarttalehden 2632 01 D-osassa. Kenttäniemi on iso niemi sen kaakkoisrannalla. Pituutta niemellä on vajaa kilometri, leveyttä juuressa n.800 m ja niemen kärki on satakunta metriä leveä järveen pistävä sormi. Rannat ovat soiset, hieman ylempänä kasvaa lehtipuuta ja niemen keskusta nousee mäntyä kasvavaksi kankaaksi. Käynnin aikana ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Kantomaanpää, Lohiniva

Tila: Lohiniva 1

Omistaja: Markus Lohiniva

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7373 80

y= 509 14

z= 75-80

Esinelöytöjä: KM 7598:32 siera

KARTTA : 5

Lohinivan löytöpaikka sijaitsee Kantomaanpään Lohinivassa Tengeliönjoen Lohinivan etelärannalla luoteeseen Paskalahteen pistävällä niemellä.

Siera (KM 7598:32) on löytynyt n.100 m Tengeliönjoen rannasta Lohijärven ja Majamalompolon välistä 10 metriä Lohinivan tilan navettarakennuksesta etelään. Alue navetan takana on Majamalompolon puolelta peltoa, joka nousee jyrkästi ja suunnilleen navetan kohdalla on jyrkkä törmä. Törmän päällä on männikköä, aluskasvillisuutena sammalta ja varpuja, jotka ovat paikoin kuluneet pois. Maaperä törmän päällä on hiekkaa ja alempana pellolla savensekaista multaa. Mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa ei alueella havaittu.

Kivikautinen irtolöytö III (?)

Kylä: Portimojärvi

Tila: Koskitalo 117

Omistaja: Kalevi Kvist

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7372 46

y= 501 34

z= 70-75

Esinelöytöjä: 3 tietymättömissä olevaa kiviesinettä

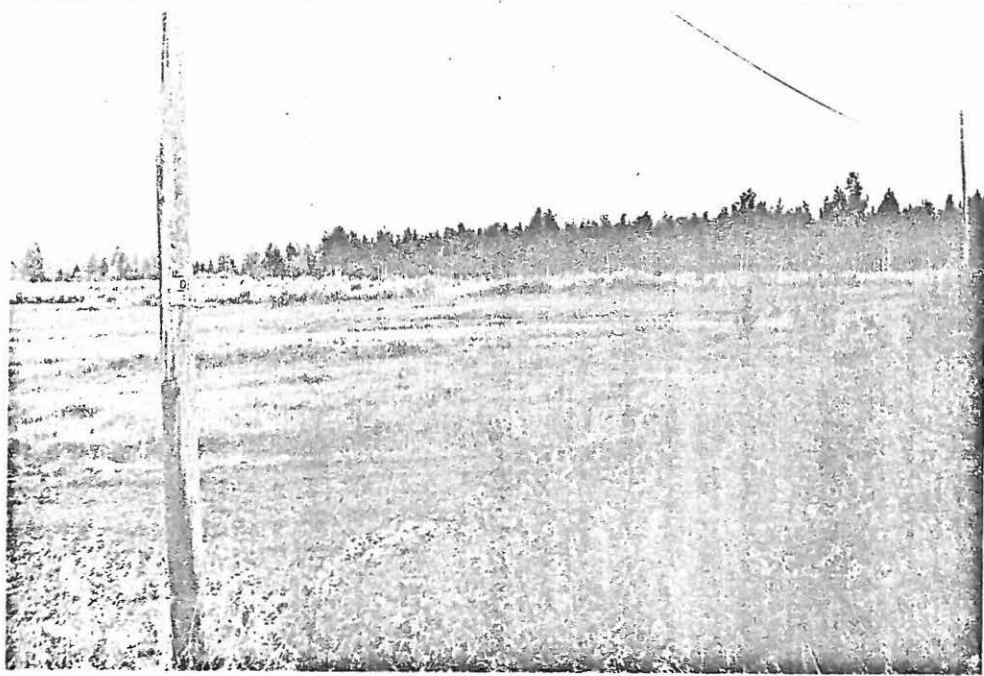
Kartta: 4

Koskitalon löytöpaikka sijaitsee Saunavaara - Ratasjoki - tien varrella puhelinpylväiden 70/53 ja 70/54 keskivälillä tien itäpuolella.

Tiedon löydöstä antoi metsänhoitaja Antti A. Aho (os. 95660 Ylitornio). Asukkaat tilalla ovat vaihtuneet, ja esineet ovat tilan nykyisen omistajan Kalevi Kvistin mukaan kulkeutuneet entisten asukkaiden mukana Ruotsiin. Hän pystyi kuitenkin osoittamaan tarkan löytöpaikan, joka on kumpare puhelinpylväiden 70/53 ja 70/54 keskivälillä tien itäpuolella n. 20 m tiestä. Kumpare on noin 30 x 30 m laajuinen, vajaan metrin ympäristöstään kohoava. Maa on savensekaista, puhdas savi alkaa n.30 cm:n syvyydessä. Pinnalla ei voinut havaita mitään merkkejä muinaisjäänöksistä eikä myöskään koekuopista. Paikalta kerrotaan myös rakennusjätettä ja kumpareen ympäristöstä aukikynnetyiltä pelloilta löytyikin lahonnutta puuta, joka kuitenkin ilmeisesti on peräisin lahonneista kannoista tms. Paikka on nykyisin kaukana vesistöistä, Tengeliönjokeen on matkaa kolmisen kilometriä, mutta maa laskee itään kohti

Taipaleenvuomaa, joka ehkä joskus on ollut vetisempi kuin nykyään.

103

8. Koskitalon löytöpaikka. 3 kiviesinettä löydetty
puhelinpylväiden välillä olevalta kumpareelta.
Suunta 150/400

ARTTA 4

+ 505
+ 506

+ 504

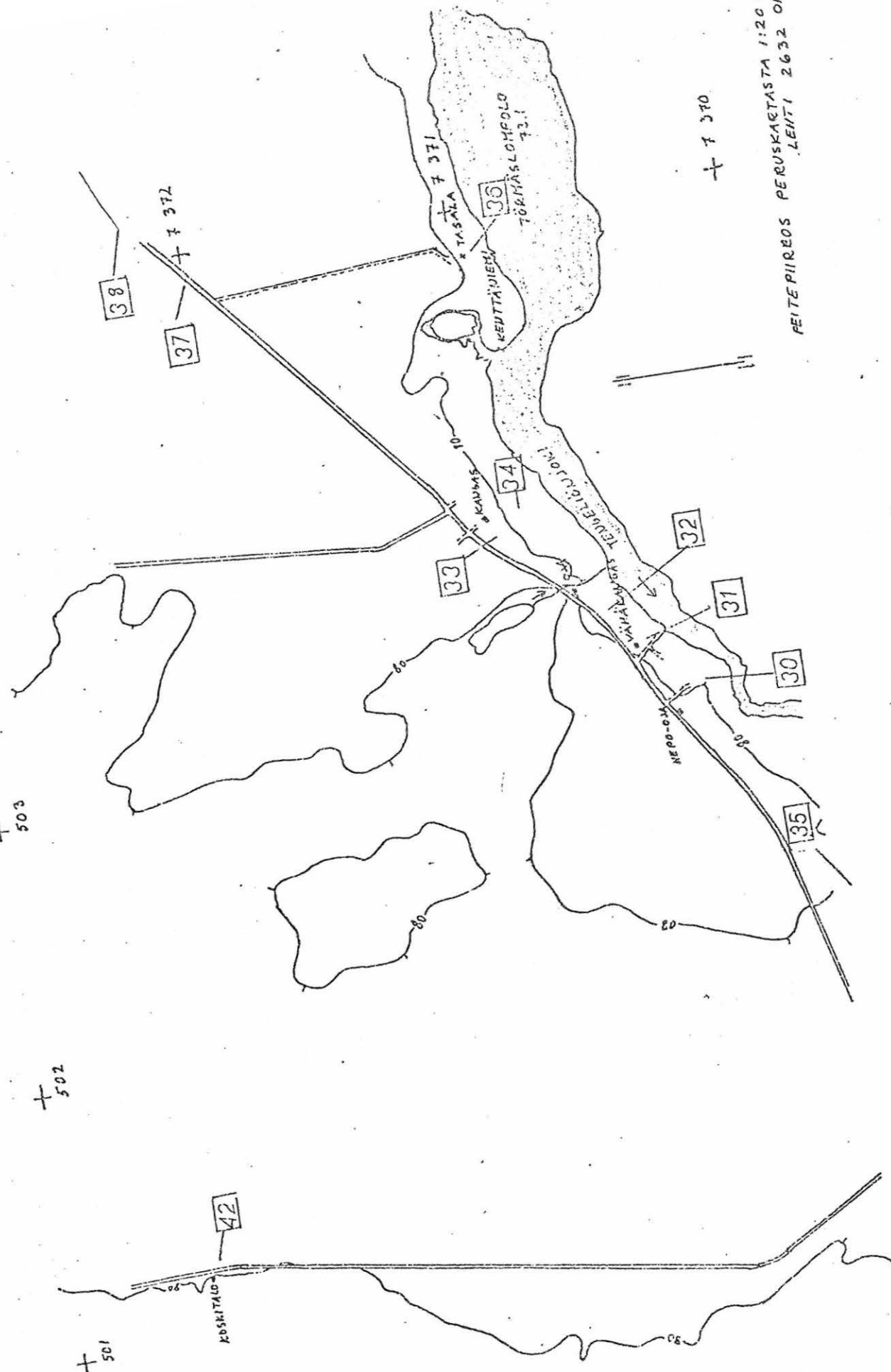
+ 503

+ 502

+ 501

+ 510

PEITEPIIREOS PERUSKAETASTA 1:20 000
LEHTI 2632 OI

Rautakautinen irtolöytö II

Kylä: Lohijärvi

Tila: -

Omistaja: -

Koordinaatit: -

Esinelöytöjä: KM 11707:1 hopeinen kaularengas

:2 hopeinen hevosenkenkäsolki

Tarkastuskäyntejä: Sarasmo 27.6.1947

KARTTA: 6

Kenttäkuru sijaitsee 2300 m Tengeliönjoen sillasta Aavasaksan - Raanujärven tielle päin Tengeliönjoesta luoteissuuntaan lähtevän matalan kankaan korkeimmalla kohdalla.

Sarasmo ei vuoden 1947 tarkastuksessaan löytänyt paikalta mitään merkittävää. Nyt tarkka löytöpaikka on jäänyt tien alle, jonka rakennustöiden yhteydessä kaularengas ja solki löydettiin. Seutu on kivikkoista, varpua kasvavaa kangasmaata, jossa ei pinnalla voinut havaita mitään erikoista. Niin ikään kivet olivat luonnon järjestämiä. Kohdissa, joissa maa oli rikkoontunut ei myöskään havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Kangas kulkee itä - länsi - suunnassa ja tie leikkaa sen suunnilleen pohjois-etelä-suunnassa. Sen enempää tien reunojen kuin lähistölle rakennetun vedenottamon ympäristössäkään ei havaittu mitään erikoista.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi

Tila: Karkiainen 2

Omistaja: Antti Holster

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= 7373 78

y= 510 60

z= 70-80

Esinelöytöjä: KM 7628:5 kiviaseen jäänös

KM 8807:12 tuuran teräkappale

KM 8807:13 kiviaseen jäänös

KM 9400:8 kirveestä lohjennut liuska

:9 pohjalainen tasataltta

Tasataltta, KM

Kartta: 5

Karkiaisen asuinpaikka sijaitsee Vähä-Lohijärven pohjoisrannalla järveen pistävällä niemellä, jonka rajaavat koillispuolella Varislahti ja etelä - ja lounaispuolella Vähä-Lohijärvestä länteen virtaava Tengeliönjoki.

Aikaisemmat löydöt on tehty "Karkiaisen talon pellosta", paitsi yksi, jolle on tarkka löytöpaikka, "asuinrakennuksen sijalta, selvästi sekundäärinen löytö". Niemi nousee järven pinnasta n. 10 m. Korkeammalla niemen sisäosissa kasvaa mänikköä, kolmen asuinrakennuksen ympäristö on raivattu pelloiksi. "Asuinrakennuksen sijalta" ~~löydetty~~ löydetty kiviaseen jäänös on peräisin vanhan asuinrakennuksen paikalta, joka ~~paikalta~~ sijaitsee uuden asuinrakennuksen lounaispuolella. Rakennus on rakennettu joskus 1800-luvulla. Vanhasta asuin-

rakennuksesta Vähä-Lohijärven rantaan on matkaa 80 m, josta viljelemätöntä rataa 20 m. Ranta nousee tasaisesti, terasseja ei ole. Pellot olivat käynnin aikana niittynä lukuunottamatta aivan vanhan asuinrakennuksen eteläpuolella olevaa peruna- ja kasvimaata. Niistäkään ei löytynyt mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa, vaikka on ilmeistä, että löydöt on tehty ja muinainen asuinpaikka sijainnut niemen eteläsyryllä nykyisten rakennusten ja järven välissä. Tilan omistaja mv. Antti Holster luovutti museoon toimitettavaksi rikkoontuneen harmaasta kivistä valmistetun taltan (KM). Hän kertoi sen löytyneen "pellostasta", mutta tarkkaa löytöpaikkaa hän ei muistanut.

Läh. n:o 6

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi, Kenttämaanpää

Tila: Kenttämaa 5

Omistaja: - 2632 04

Koordinaatit: x= 7373 82

y= 511 28

z= 70-80

Esinelöytöjä: KM 7598:28 tuura

:29 tasataltta

:30 tasataltta

:31 tuuran (?) varsiosa

KM 7628:6 teelmä

8326:38

KM 8807:8 kivikirveen tai taltan teelmä

KM 9400:5 laakahioin

:6 kivilaji-iskos

:7 kirves

Kartta: 5

Kenttämaan asuinpaikka sijaitsee Lohijärven kylän Kenttämaanpäässä Vähä-Lohijärven koillisrannalla järveen pistävällä niemellä, joka leveimmillään on n.600 m ja kapenee jyrkästi kärkeä kohti länteen. Niemen pituus on 200m.

Kenttämaan asuinpaikka on Kenttämaan niemen länsipäässä. Kenttämaan talo, jonka maalla asuinpaikka sijaitsee, on autio eikä asukkaita tavoitettu. Aikaisemmat löydöt on tehty talosta n. 450 m kaakkoon ja lähiympäristöstä. Muutamissa löydöissä on löytötietoina vain "talon pellosta". Ilmei-

sesti koko niemen etelä - ja kaakkoisranta on ollut kivikaudella asuttua (ks. Hemmilä, Annala). Maa nousee suhteellisen jyrkästi niemen eteläpuolella, n. 5 m 60 m:n matkalla, mutta on loivempi niemen kärjessä, 5 m 200 m:n matkalla. Niemi on suurimmaksi osaksi peltoa, joka käynnin aikana oli joko kesantona tai niittynä, niin ettei maanpintaa päässyt tarkastelemaan kuin aivan harvoissa kohdissa. Näissäkään ei voinut havaita mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Suuresta löytöjen määrästä johtuen voinee kuitenkin alueella olettaa olleen asuinpaikan.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi, Kenttämaanpää

Tila: Annala

Omistaja: Maila Kenttämaa

95680 Lohijärvi

Koordinaatit: x= 7373 64

y= 511 66

z= 75-80

Esinelöytöjä: KM 8326:36 hioin

:37 hioimen kappale

:38 hioimen kappale, 2 kiven sirpaletta,
13 kvartsin sirpaletta, 4 piin sir-
paletta, näkinkengän kuoren kappale,
3 saviastian palaa

Kartta: 5

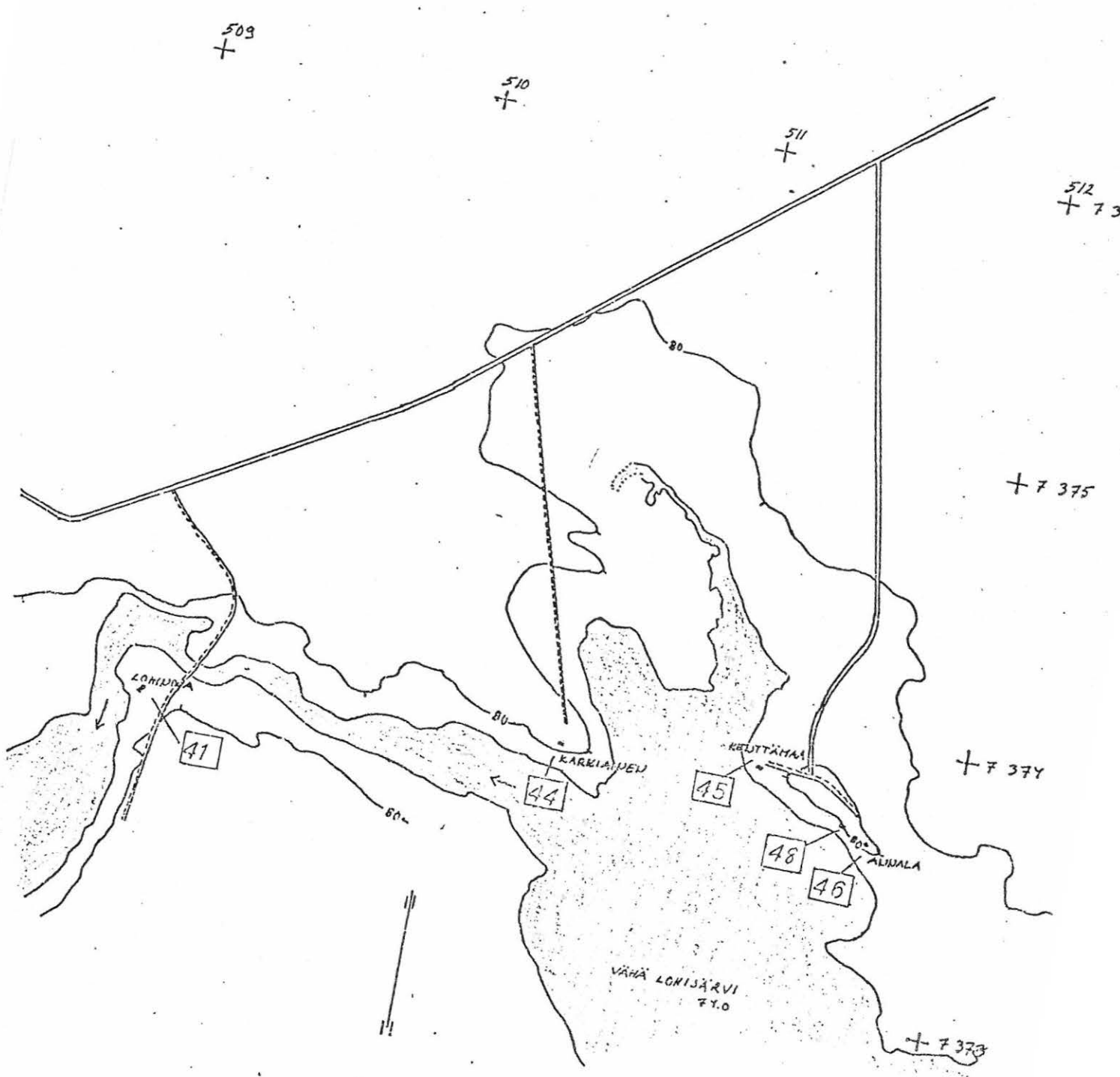
Kaivauksia: Oulun yliopiston Historian laitos 1977. KM

Annalan asuinpaikka sijaitsee Vähä-Lohijärven pohjoisrannalla.

Asuinpaikalla on etelään ja kaakkoon laskevaa rantapeltoa, joka käynnin aikana oli kesannolla. Maaperä ruokamullan alla oli hiekkaa. Pinnalla ei ollut havaittavissa muinaisjäännöksiä.

Kaivauksissa v.1977 asuinpaikalta löydettiin kivikautista esineistöä ja epineoliittista keramiikkaa ~~sekä esineistöä~~ ~~henniltä ajoilta~~ sekä joukko nuorempaa esineistöä, mikä osoittaa paikan olleen pitkäaikaisessa käytössä sesonkiasuinpaikkana.

KARTTA 5

PEITEPIIRROS PERUSKARTASTA 1:20 000
LEHDET 2632 01 JA
2632 04

Kivi-pronssikautinen lp.

Kylä: Lohijärvi

Tila: Krunninniva 7⁶

Omistaja: Antti ja Rauno Jolanki

95680 Lohijärvi

Koordinaatit: x= 7374 30

y= 515 44

z= 75-80

Esinelöytöjä: KM 5863:1-6 tuuria ja teelmiä

7-10 reikäaseen puolikas ja iskoksia

7598:7 tuura

17 tuura

18 kaksoistaltta

19 taltan katkelma

21 hioimen puolikas

23-26 tuura, kirves, hioimia

27 kivipuikko

8326:11 tuuran teräosa

12 tuura

13 kiviaseen osa

14 hioimen osa

15 kovasin

8807:4 kirves

5 tuuran teelmä

6 särkyneet kiviase

14 hiomakivi

9400:10 mat. kpl.

11 samoin

13 isketty sirpale

14 Pohjalaisen tasataltan kappale

15 sama

Kirjallisuutta: A.M. Tallgren, Alkkulan kivi-pronssikauden löytö, Suomen Museo 1911.

Kartta: 6

Krunnin löytöpaikka sijaitsee Lohijärven kylässä Tengeliönjoen länsirannalla ja Tengeliönjokeen laskevan Sirkkajärven etelärannalla. Niemekkeellä, joka muodostuu Tengeliönjoen ja Ison Lohijärven vesien rajoittamana. Varhaisempina aikoina niemeke on ollut vesien rajoittama myös länsipuolelta ja Iso Lohinjärven ja Sirkkajärven vedet ovat olleet yhteydessä keskenään. Niemeke on n. 200m leveä ja 400m pitkä pääosaltaan. Tengeliönjoen rantaa myötäillen kulkee kuitenkin pitemmälle harju, jota seuraten koko alueen pituudeksi saadaan n. 800m. Rannat ovat niemekkeellä yleensä loivat, paitsi harjun Tengeliönjoen puoleinen ranta, joka on jyrkkä ja kivikkoinen. Maaperä on yleensä hiekkaa.

Löydöt ovat alueella keskittyneet seuraavasti. Sirkkajärven eteläranta, Sirkkajärven pohjoisrannalta yksi löytö, Tengeliönjoen ja nykyisen maantien välissä oleva pelto sekä alueen eteläosasta Tie^Vanpäästä kapealta Tengeliönjoen ja Ison Lohijärven rajoittamalta niemeltä. Tallgren kaivoi Sirkkajärven etelärannalla sekä sekä Krunnin talon aitan eteläpuolisella pellolla, joka nykyisin on maantien ja Tengeliönjoen välissä. Sirkkajärven eteläranta laskee tasaisesti järveen, maa on rannassa savea, ylempänä mullan peittämää heikkoa. Rinne on peltona, jolla on asuin- ja talousrakennuksia. Muinaisjään-

nöksiin viittavaa ei voinut havaita. Maantien ja Tengeliönjoen välinen pelto on rikas löydöistä. Törmä nousee joesta jyrkähkösti n. 20m, jonka jälkeen alkaa loivempi nousu. Tallgren kaivoi aitan eteläpuolella saaden saaliikseen kivi-esineitä. Perunapellosta aitan pohjoispuolelta löydettiin inventoinnin yhteydessä palanutta luuta ja kvartseja. Alue oli muulta osin heinäpeltoa eikä havaintoja muinaisjäännöksistä tehty. Krunninkankaan isäntä Johannes Jolanki kertoi löytäneensä pari vuotta sitten pellostä aitan eteläpuolelta tuuran, jonka sanoi toimittaneensa museoon (KM 20319:1-5). Niemen eteläinen osa on nimeltään Tie^Vanpää. Törmä Tengeliönjoen puolella on jyrkkä, länteen lasku on loivahkaa. Alue on nykyisin pääosin mantymetsää, tie halkaisee niemen harjun länsipuolella, sekä erilaiset rakennukset ja sorakuopat ovat muuttaneet maisemaa.

Krunnin entisen kantatilan alueelta on 5 löytöä, jotka on merkitty olevan peräisin "Lassinniemen torpan määalta". Torppa on hävinnyt ja sen pellot kasvavat nykyisin metsää. Kvartseja tms. ei löydetty. Kokonaisuutena Krunnin asuinpaikkaan voitaneen laskea koko Tengeliönjoen ja Ison Lohijärven erottama niemeke, pituudeltaan vajaan kilometrin Sirkkajärvestä Tie^Vanpäähän.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi, Kenttämaanpää

Tila: Hemmilä 3⁵

Omistaja: Urho Koski

95660 Kantomaanpää

Koordinaatit: x= '73'3 68

y= 511 60

z= '75-80

Esinelöytöjä: 2 kourutaluttaa, KM

Kartta: 5

Hemmilän asuinpaikka sijaitsee Lohijärven Kenttämaanpäässä
Kenttämaan niemellä Vähä-Lohijärven pohjoisrannalla.

Hemmilän asuinpaikka on itseasiassa sama kuin Kenttämaan asuin-
paikka (n:o 45), sillä se sijaitsee n.450 m kaakkoon Kenttämaan
talosta. Kaksi kourutaluttaa oli löytynyt etelään kohti Vähä-
Lohijärveä viettävästä pellostä Hemmilän talon saunan luota
n.10 m järvestä n. 30 cm:n syvyydestä savesta. Löytäjä Urho
Koski luovutti ne museoon toimitettaviksi. Hemmilän talon
ja järven välissä on perunapello, jonka tarkastuksessa ei
kuitenkaan tullut esiin mitään merkittävää, ei myöskään laa-
jemmassa löytöalueen tarkastelussa.

Kivikautinen asuinpaikka II.

Kylä: Lohijärvi

Tila: Kreivi 6

Omistaja: Alli Hilli

Angervonkatu 2

95430 Tornio 3

Koordinaatit: x= 7372 84

y= 516 28

z= 80-85

Esinelöytöjä: KM 5863:13 kovasin

KM 7598:13 poikkikirves

:14 tauramainen kivi

:20 sieran katkelma

KM 8326:8 kirves

:9 tuuna

:10 teelmä

Kartta: 6

Kreivin asuinpaikka sijaitsee Lohijärven kylässä Iso-Lohijärven koillisrannalla Lohijärvi - Tervola - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 600 m suuntaan 26/60.

Asuinpaikka on ilmeisesti sijainnut talon lounaispuolella talon ja Iso-Lohijärven välissä. Järven törmä nousee jyrkästi kymmenisen metrin päähän rannasta, joka alue kasvaa nykyisin lehtipuuta. Sen jälkeen parikymmentä metriä leveä ja 200 m pitkä peltosarka, joka käynnin aikana oli perunamaana. Tämän voi katsoa muodostavan terassin. Terassin jälkeen nousu jatkuu koilliseen kohti taloa. Tällä välillä on pensaikkoa ja harvaa mannikköä. Maaperä on hiekkaa. Esineiden tarkkoja

lötöpaikkoja ei enää ollut tiedossa edes pellon tarkkuudella , sillä talo oli autioa eikä peltojen nimistä näin ollen voinut saada tietoja. Rannassa olleen perunapellon tarkastuksessa ei tullut esiin mitään merkittävää. Talon hiekkapohjaiselta pihamaalta sen sijaan löytyi kvartseja. Talon itäpuolella n.50 m:n päässä talosta alkavan pellon tarkastua oli löydötön. Kuitenkin aikaisempien löytöjen suuren lukumäärän takia on aihetta olettaa seudulla olleen asuinpaikan. Luontevimmin se sijoittuisi talon ja Iso-Lohijärven rannan väliselle alueelle jo korkeuskäyrienkin perusteella.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi

Tila: Lantto 5²⁷

Omistaja: Aune ja Paavo Harri

95680 Lohijärvi

Koordinaatit: x= 7372 60

y= 516 42

z= n.80

Esinelöytöjä: KM 5863:14 puras

KM 7598:12 tuuran teräkatkelma

KM 8326:7 tuuran kärki

Hukkaan mennyt kivikirves

Kartta: 6

Lanton asuinpaikka sijaitsee Lohijärven kylässä Iso-Lohijärven koillisrannalla Lohijärvi - Tervola - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 900 m suuntaan 26/60.

Esinelöydöt on tehty Lanton tilan mailta n.100 m itään päärakennuksesta ja n.50 m Iso-Lohijärven rannasta nykyisen, joskin käytöstä poistetun navettarakennuksen kaakkoispuolelta alueelta, joka nykyisin on niittynä. Tältä alueelta kertoi Aune Harri myös hukkaan menneen kivikirveen löytyneen. Pelto on tasaista, jonkin verran itään ja etelään viettävää, mitään erikoista ei tarkastuksessa voinut havaita. Avopeltoa ei alueella ollut, joten pinnan havainnointi jäi vähiin. Esinelöytöjen perusteella paikalla voinee olettaa olleen asuinpaikan.

Kivikautinen asuinpaikka II (?)

Kylä: Lohijärvi

Tila: Rova 4²¹

Omistaja: Tapio Rova

95680 Lohijärvi

Koordinaatit: x= 7372 52

y= 516 74

z= n.80

Esinelöytöjä: KM 5863:12 tuura

Hukkaan mennyt taltta (?)

Kartta: 6

Rovan tila sijaitsee Lohijärven kylässä Iso-Lohijärven koillisrannalla Lohijärvi - Tervola - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 1200 m suuntaan 23/60.

Tuuran (KM5863:12) ja hukkaan menneen taltan löytöpaikka on nykyään Rovän tilan päärakennuksen alla. Entinen Pirttipelto, josta esineet on löydetty, on muilta osin kasvi ja perunamaana. Maaperä on hiekansekaista multaa, jonka alla on puhdas hiekka n. 30 cm:n syvyydessä. Talon ja löytöpaikan kohdalla maasto kohoaa pieneksi kumpareeksi 80 m:n korkeuteen, jolta korkeudelta tai hieman sen alapuolelta on tehty useimmat alueen kivikautiset löydöt. Ympäristön ja kasvi - ja perunamaan tarkastuksessa ei havaittu mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi

Tila: Krunninkangas 7⁶

Omistaja: Johannes Jolanki

95680 Lohijärvi

Koordinaatit: x= 7373 16

y= 515 50

z= 75-80

Esinelöytöjä: KM 20319:1 tuura

:2 tuura

:3 tuuran katkelma

Kartta: 6

Krunninkankaan asuinpaikka sijaitsee lohijärven kylässä Tengeliönjoen länsirannalla Lohijärvi-Tervola -tien tengeliönjoen ylittävästä sillasta 800m suuntaan 55/60. Asuinpaikka liittyy läheiseen Krunnin asuinpaikkaan.

Johannes Jolanki oli löytänyt 2-3 vuotta sitten talonsa ulkorakennuksen lounaispäädyistä pihamaalta kaksi talttaa, jotka on toimitettu Tornion museoon. Ulkorakennus on pihamaan pohjoispuolella päärakennuksesta luoteeseen. Taltat olivat tulleet esiin kaivettaessa kenttäsiirkkelille kuoppaa lähellä maanpintaa. Maaperä pihamaalla on ~~ki~~ hiekkaa. Lähin vesi eli Tengeliönjoki on vajaan kahdensadan metrin päässä idässä. Pihamaan tarkastuksessa ~~ie~~ ei havaittu muuta muinaisjäännöksiin viittaavaa. Maa oli tasaista ja paikoin pinta kulunut puhki paljastaen hiekan.

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Lohijärvi, Leukumanpää

Tila: Leukuma

Omistaja: -

Koordinaatit: x=7374 70

y= 515 74

z= 80-90

Esinelöytöjä: KM 5863:11 tuura

Kartta: 6

Leukuman löytäpaikka sijaitsee Lohijärven kylän Leukumanpäässä Tengeliönjoen itärannalla Lohijärvi - Tervola - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 1300 m suuntaam-58/60.

Tallgrenin vuonna 1911 museoon toimittaman KM 5863:11:n löytötiedoissa mainitaan esineen löytyneen "talon m aalta". Talon maat laskevat tasaisesti ja suhteellisen loivasti länteen kohti Tengeliönjokea, eikä mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa ollut havaittavissa. Talo oli autio, joten talonväestäkään ei ollut apua ja smasta syystä jäi omistajan nimi sekä tilan rekisterinumero saamatta.

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Lohijärvi, Leukumanpää

Tila: Ketola

Omistaja: Osuuskauppa Pohjansoutu

Koordinaatit: x= 7374 82

y= 515 74

z= 85-90

Esinelöytöjä: Poikkikirves (Mellakosken kansakoululla)

Kartta: 6

Ketolan tila sijaitsee Lohijärven kylän Leukumanpäässä Tengeliönjoen itärannalla Lohijärvi - Tervola - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 1400 m suuntaan 58/60.

Löytötiedoissa poikkikirves mainitaan löytyneeksi "Kotilan tilan maalta maata kaivettaessa 20 cm syvyydestä". Tilan täytyy olla Ketola, sillä Kotilan tilaa ei Lohijärvellä tunnettu. Tarkka löytöpaikka ei löytötiedoista selviä, eikä asukkaista-kaan ollut apua, sillä tila oli auotio. Päärakennus on n.150 m Tengeliönjoesta itään. Välillä on rannassa kapea pensikkovyöhyke, jonka jälkeen on käynnin aikana kesannolla ollutta peltoa n.100 m. Maa nousee tasaisesti kohti itää, eikä mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa voinut havaita kesantopellolla talon ja Tengeliönjoen välillä eikä talon pihapiirissä.

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Lohijärvi, Leukumanpää

Tila: Välivainio

Omistaja: Jussi Kenttämaa

95680 Lohijärvi

Koordinaatit: x= 7374 90

y= 515 66

z= 80-85

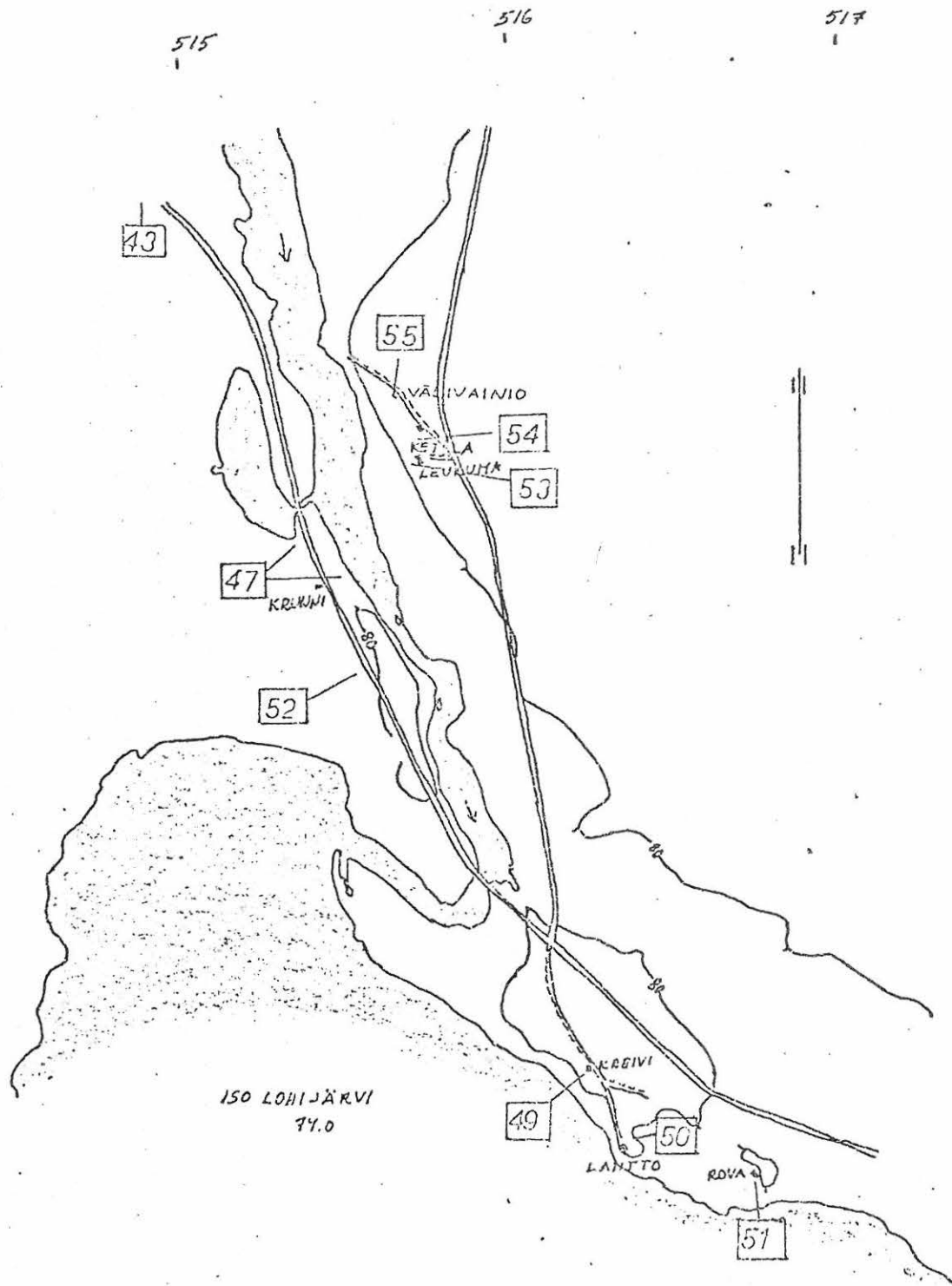
Esinelöytöjä: KM 14310 suippokärk. teräseen katkelma

Kartta: 6

Välivainion tila sijaitsee Lohijärven kylän Leukumanpäässä Lohijärvi - Tervola - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 1600 m suuntaan 58/60.

KM 14310 on löydetty Välivainion tilan asuinrakennuksesta n.40-50 m länteen pellostä kuopasta. Löytökohta sattuu talon nykyisen navatan taakse. Tengeliönjokeen idässä on matkaa puolensataa metriä. Pelto nousee tasaisesti Tengeliönjoesta kohti itää, terasseja ei ole havaittavissa. Paikalla ei todettu merkkejä muinaisjäännöksistä. Kyseessä saattaa silti olla asuinpaikkalöytö, sillä numerot 53 Leukuma, 54 Ketola ja 55 Välivainio, sijoittuvat runsaan kahdensadan metrin matkalle ja 80 m:n korkeuskäyrä kulkee pellolla näiden talojen ja Tengeliönjoen välissä.

KARTTA 6

ISO LOHIJÄRVI
74.0

PEITTEPIIRROS PERUSKARTASTA 1:20 000
LEHTI 2632 04

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Pessalompolo, Pessakoski

Tila: -

Omistaja: -

Koordinaatit: x= 7378 22

y= 517 18

z= n.'76

Esinelöytöjä: KM 7598:10 tuuran teelmä

Kartta: 7

Pessakosken mylly isjaitsee Tengeliönjoen Myllysaarella Marmalompolon ja Saarilomplolon välissä Aavasaksa - Raanujärvi - tien ja Pessalompolo - Lohijärvi - tien risteyksestä 700 m suuntaan 27/60.

Löytötiedoissa KM 7598:10 maimitaa löytyneeksi "Pessakosken myllyn läheltä". Näin puutteellisin tiedoin tarkkaa löytöpaikkaa on mahdoton selvittää. Tengeliöjoessa on Pessakosken kohdalla kaksi saarta, Myllysaari ja Pessansaari, jotka ovat viljelemättömiä ja kasvavat lehtipuuta. Saarten rannat ovat kivikkoisen samoin kuin mantereella molemmin puolin jokea. Rantatörmät ovat jyrkät, toista metriä korkeat. Maaperä on paikoin soraa, paikoin kosteaa savea. Ympäristön tarkastuksessa ei voinut havaita mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Lohijärvi, Vuopiojänkkä

Tila: Kuoppala 10

Omistaja : Oiva Huhtanen

95670 Pessalompolo

Koordinaatit: x= 7377 70

y= 516 80

z= 75-80

Esinelöytöjä: KM 8326:30 kiviase

:31 tuura

Kartta: 7

Kuoppalan löytöpaikka sijaisee Lohijärven Vuopiojänkässä Pessakosken myllyltä 700 m suuntaan 36/60.

KM 8326:30-31 ovat löytneet pellonraivauksen yhteydessä n. 100 m Tengeliönjoesta. Maa on huomattavan kosteaa, ilmeisesti tulvan vaivaamaa. Maaperä on savea. Nousu joesta on loivaa, suurempi nousu alkaa vasta n. 200 m joesta. Esineiden tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Niitynä olevan pellon tarkastuksessa ei voinut havaita mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Pessalompolo, Pessanranta

Tila: Olli 12²⁶

Omistaja: Eino Harri

95670 Pessalompolo

Koordinaatit: x= 7378 06

y= 518 56

z= 80-85

Esinelöytöjä: KM 4308:3 tasatalta

KM 7598:11 tuurah jäännös

KM 8807:9 poikkitalta

Kartta: 7

Ollin asuinpaikka sijaitsee Pessalompolon Pessanrannassa Pessalompolon etelärannalla.

Tarkkoja löytöpaikkoja ei esineille löytötiedoista saatu, paitsi KM 7598:11, joka on löytnyt talon perustaa kaivettaessa. Talo sijaitsee 130 m Pessalompolon rannasta ja sen pintaa 5-6 m ylempänä. Talon pihamaa on hiekkapohjainen eikä siinä ollut mitään erikoista havaittavissa. Muut löydöt on ilmeisesti tehty talon ja järven välisiltä pelloilta. Kymmenkunta metriä rannasta on jyrkähkö törmä, jonka jälkeen nousu on tasaista. Pellot olivat käynnin aikana niittynä, eikä niissä harvoissa paikoissa, joissa pinta oli rikkoontunut, voinut havaita mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi

Tila: Niemelä 13²³

Omistaja: Isidor Viiri

95670 Pessalompolo

Koordinaatit: x= 7379 30

y= 519 00

z= 75-85

Esinelöytöjä: KM 2270:13 oikikirveen katkelma

KM 7598:1-9 tuuria, kirvetä, talttoja, *kaluria, hiisin*

KM 8326:23 tuuran teräosa

:24 samoin

:25 kirves

:26 kourutaltta

KM 11402:2 tuura

Kartta: 7

Honkurin asuinpaikka sijaitsee Pessalompolon kylässä Honkurinniemellä. Niemi on Pessalompolon pohjoisrannalla, ja pohjoisesta sitä erottaa Tengeliönjoki.

Honkurinniemi on 500 m pitkä ja keskimäärin 200 m leveä. Se töntyy Pessalompoloon suunnilleen luode-kaakko-suunnassa. Pinnanmuodoiltaan niemi on tasainen ja melko matala, nousu Pessalompolon pinnasta niemen korkeimmalle kohdalle on 3-4 m. Rannat nousevat tasaisesti eikä terasseja ole. Maaperä koko niemellä on hiekkaa. Niemellä on Niemelän maatila sekä niemen kärjessä kaksi huvilaa. Suurin osa niemestä on viljeltyä, pääasiassa heinää, perunaa tai pellot ovat niittynä. Maanpintaa ei käynnin aikana päässyt tarkastelemaan muualla kuin perunapellolla ja paikoissa, joissa maanpinta oli rikkoontunut.

Aikaisemmin löydetyt esineet ovat peräisin niemen keskiosista suunnilleen 80 m:n korkeuskäyrän sisäpuolelta. Tarkkoja löytöpaikkoja ei pystytty enää paikallistmaan. Mv. Isidor Viirillä oli hallussaan kaksi tuuraa, jotka hän oli löytänyt pellostä päärakennuksen luoteispuolelta. Tarkatuksessa ei paikalla voinut havaita mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Mv. Viiri kertoi peltoa raivatessa osutun "kodanpohjaan" ja tulisijaan n. 100 m navetasta etelään. Osoitetulta paikalta löytyi ojanleikkauksessa n. 20 cm syvältä hiekasta hiiltä. Hiiltä oli niin ikään maan pinnalla useina läiskinä, jotka olivat tulleet näkyviin liikenteen kulutettua maan pintaa. Läikät olivat niemen kärjessä oleville huviloille johtavan tien pinnassa. Asuinpaikan olemassaolo Honkurinniemellä on kohtalaisen varmaa, sen laajuutta ei kuitenkaan pystytty määrittelemään.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Pessalompolo

Tila: Myllymäki 13⁷

Omistaja: Esko Karppinen

95670 Pessalompolo

Koordinaatit: x= 7379 48

y= 518 52

z= 80-85

Esinelöyjöjä: KM 8326:21-22 tuura, taltta *z* *ihlän - maalta*

KM 11402:2 liuskeinen kovasin

Kartta: 7

Myllymäki sijaitsee Pessalompolon kylässä Aavasaksa - Raanujärvi - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta lounaaseen. Matkaa Tengeliönjokeen on satakunta metriä. Mäki on laajuudeltaan 100 x 200 m.

KM 11402:2 on löytynyt "Myllymäeltä", joten sille ei saada tarkkaa löytöpaikkaa. Mäki kohoaa n. 85 m:n korkeuteen eli kymmenisen metriä ympäristöään korkeammalle. Se on nykyisin osaksi peltona ja osaksi rakennettu. KM 8326:21-22 ovat löytyneet Jaukkurin palstatilan pihamaalta, jonne myös koordinaatit on mitattu. Tila sijaitsee suunnilleen keskellä mäkeä ja on rakennusten ympäröimä. Löytöpaikka piha on karkeata hiekkaa, jossa joukossa oli muutamia iskettyjä kvartseja. Piha on nykyisin n. 30 x 30 m laaja, mutta on ollut suurempi ennen kuin ympäröivät rakennukset on ~~rakennettu~~ rakennettu. Ympäristön tarkastuksessa ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksistä.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Lohijärvi

Tila: Pajuniemi 14¹¹

Omistaja: Sauli Pajuniemi

95670 Pessalompöytä

Koordinaatit: x= 7379 68

y= 518 44

z= n.80

Esinelöytöjä: KM 8326:17 hioin

:18 kirves

:19 kirves

:20 aseksen kappale

Kartta: 7

Pajuniemen asuinpaikka sijaitsee Ylisen nivan salmen etelärannalla Pessalompolon kylässä Aavasaksa - Raanujärvi - tien Tengeliönjoen ylittävstä sillasta 200 m suuntaan 50/60.

Esineet ovat löytyneet Pajuniemen talon pellosta 20-30 m Tengeliönjoen Ylisen nivan salmesta ja 60 m talosta pohjoiseen. Törmä nousee rannasta loivasti n.30 m , jossa on jyrkempi törmä ja sen jälkeen tasanne. Ilmeisesti löydöt on tehty juuri tältä terassilta. Pelto oli käynnin aikana niittynä eikä merkkejä muinaisjäänöksistä voinut havaita.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Pessalompolo

Tila: Rinne 17¹²

Omistaja: Väinö Viiri

95670 Pessalompää

Koordinaatit: x= 7379 98

y= 518 74

z= 80-90

Esinelöytöjä: KM 8807:10 pohjalainen taltta

:11 kivikirveen tai taltan liuskale

Kartta: 7

Rinteen asuinpaikka sijaitsee Pessalompolon kylässä Ylisen nivan salmen pohjoisrannalla Aavasaksa - Raanujärvi - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 100 m suuntaan 55/60.

Löytötiedot kertovat esineiden löytyneen "Mäkirovan torpan pellostasta" ja löytäjän olleen Pekka Toffer. Näiden tietojen perusteella tilan nykyinen asukas Väinö Viiri saattoi osoittaa Pekka Tofferin raivaamaa peltoa, joka on todennäköinen löytöalue. Maa nousee joesta jyrkästi, n.10 m sadan metrin matkalla, terrasseja ei ole havaittavissa. Pellot olivat vuosikymmenien kuluessa viljelemättöminä täysin umpeen. Alue kasvoi lehtimetsää ja mättäitä, eikä mitään havaintoja voinut tehdä. Maaperä humuskerroksen alla on hiekkaa. 200 m rannasta on viljeltyä peltoa, joka käynnin aikana oli perunalla. Pelto on Väinö Viirin raivaamaa, maa hiekkaa, eikä hänen mukaansa pellostasta ole koskaan löytynyt mitään mieltä kiinnostavaa. Tarkastuksessa pelto osoittautui löydöttömäksi.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Pessalompolo

Tila: Alaniva 23²

Omistaja: Hannes Yliniva

95670 Pessalompolo

Koordinaatit: x= 7379 20

y= 519 24

z= n.80

Esinelöytöjä: KM 8326:32 tuuran teelmä

:33 kirves

:34 tuura

KM 8807:7 kirveen teelmä

Kartta: 7

Alanivan mahdollinen asuinpaikka sijaitsee Pessalompolon kylässä Pessalompolon pohjoisrannalla Aavasaksa - Raanujärvi - tien Tengeliönjoen ylittävästä sillasta 700 m suuntaan 19/60.

Alanivan mahdollinen asuinpaikka sijaitsee Tengeliönjoen kaapeimmalla kohdalla sen suulla joen lasiessa Pessalompoloon joen itärannalla. Alue on tasaista rantapeltoa, joka nousee joesta itää kohti loivahkosti n.150 m:n kohdalle asti, jonka jälkeen alkaa lasku. Kumpare on noin 100 m leveä. Pelto oli käynnin aikana heinällä eikä mitään havaintoja muinaisjäännöksistä tehty, mutta esinelöytöjen ja sijainnin perusteella paikalla on saattanut olla asuinpaikka.

67. KOSKENNISKA

Peruskartta 2632 04

37

LOHIJARVI

Esinelöytöjä: 8326:16 tuura

Koskenninkan talon pellosta Tengeliönjoen rannalta. Löytäjä
Iisakki Lamssijärvi.

Paikalla ei ole käyty.

65. MERIVAARA

Peruskartta 2632 04

106

LOHIJARVI

Rautalouhintaa?

Paikalla ei ole käyty.

66. KUJASVAARA

Peruskartta 2632 04

107

LOHIJARVI

Esinelöytöjä: Rautamiekka (hukassa)

Paikkaa ei löydetty.

67. PESSALOMPOLO

Peruskartta 2632 04

Pello

6

LOHIJARVI

Esinelöytöjä: KM 10249:7 tuura

Pellosta.

Paikkaa ei löydetty.

Esinelöytöjä: KM 2357:2-7 kuusi tuuraa

KM 2354:8-9 kaksi kivikirvestä

Salmi Pessalompolon ja Miekojärven välissä. Molemmilta rannoilta on runsaasti kivikautisia löytöjä runsaan kilometrin matkalta (n:ot 59-62). Salmen rannat nousevat loivasti molemmin puolin, maaperä on hiekansekaista ja ranta kivikkoinen. Varssinkin pohjoisranta on suureksi osaksi viljelemätöntä ja etelärannalla havu - ja lehtipuuta kasvava viljelemätön kaista salmen ja peltojen välissä. Löydöt näyttävät olevan runsaimpia 80 m:n korkeuskäyrän seuduilla.

69. SAAJO

Peruskartta 2632 04

11

LOHIJARVI

Esinelöytöjä: KM 2270:12 tuura
KM 8326:6 kirves

Saajon talon pellosta. Löytäjä Iisakki Krunninniva.

Paikkaa ei löydetty.

71: LOHIJARVI

Peruskartta 2632 04

13

LOHIJARVI

Esinelöytöjä: KM 2270:16 tuura

Lohijärvi

Paikkaa ei löydetty.

Kivikautinen asuinpaikka II (?)

Kylä: Kantomaan pää

Tila:-

Omistaja: - 10¹⁵ + 2₁

Koordinaatit: -

Esinelöytöjä: KM 14387 1-3 kvartsia

Asuinpaikka sijaisee Aavasaksa - Raanujärvi - tien varressa kilometripylvään 18/21 kohdalla Isotörmän tienhaarassa.

Paikalla on käynyt Museoviraston edustajana Aarni Erä-Esko vuonna 1958. Hänen mukaansa kyseessä on asuinpaikka. Tarkkaa paikkaa ei löydetty, ilmeisesti tien kulkua tai kilometripylvätä on muutettu. Isotörmän tienhaaran ympäristössä maa on hiekkaista kangasmaata, jossa ei nähty merkkejä muinaisjäännöksistä.

Esinelöytöjä: KM 4308:4 tuura

Kenttäniemi on 300 m pitkä ja 200 m leveä niemi Pessalompolon etelärannalla. Suurimmalata osalta niemi on soista, n.100 m kärjestä on kuivempaa ja korkeampaa maata. Niemi on molemmin puolin jokien eristämä.

Paikalla ei ole käyty.

74. TÖRMÄLÄ

Peruskartta 2632 05

PAKISJARVI

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Pessalompolo, Sainmaanpää

Tila: Törmälä 19¹

Omistaja: Emil Sainmaa

95670 Pessalompolo

Koordinaatit: x= 7380 96

y= 518 94

z= n.80

Esinelöytöjä: KM 8326:27 tuuran teelmä

:28 tuura

:29 tuura

Kartta: 7

Törmälän asuinpaikka sijaitsee Pessalompolon kylän Sainmaanpäässä Miekojärven itärannalla.

Löytötietojen muk^{10x}kan tuurat ovat löytyneet paltoa tehtäessä n.50 m rannasta. Tarkempaa tietoa löytöpaikasta ei ole. Kyseessä on ilmeisesti tilan päärakennuksen ja järven välillä oleva pelto. Löytäjä Emil Sainmaa asuu tilalla edelleen, mutta oli niin huonokuntainen, ettei pystynyt antmaan tietoja. Muu talonväki ei tiennyt pellöistä löytyneen mitään. Pelto laskee tasaisesti länteen kohti Miekojärveä, terrasseja ei ole. Maa hiekkapohjaista, puhdas hiekka alkaa 20 cm:n syvyydessä. Noin 60 m rannasta ja 40 m asuinrakennuksesta tien urassa 5 cm maanpintaa alempana oli kaksi tummaa hiililäikkää sekä noin 1 cm paksu hiilikerros. Muuta muinaisjäännöksiin viittaavaa ei havaittu.

Kivikautinen asuinpaikka II.

Kylä: Pessalompolo, Hannukkalanniemi

Tila: -

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x= 7381 14

y= 517 96

z= 80-85

Esinelöytöjä: KM 12533 tuuramainen kirves

KM

Useita hukkaan menneitä kiviesineitä.

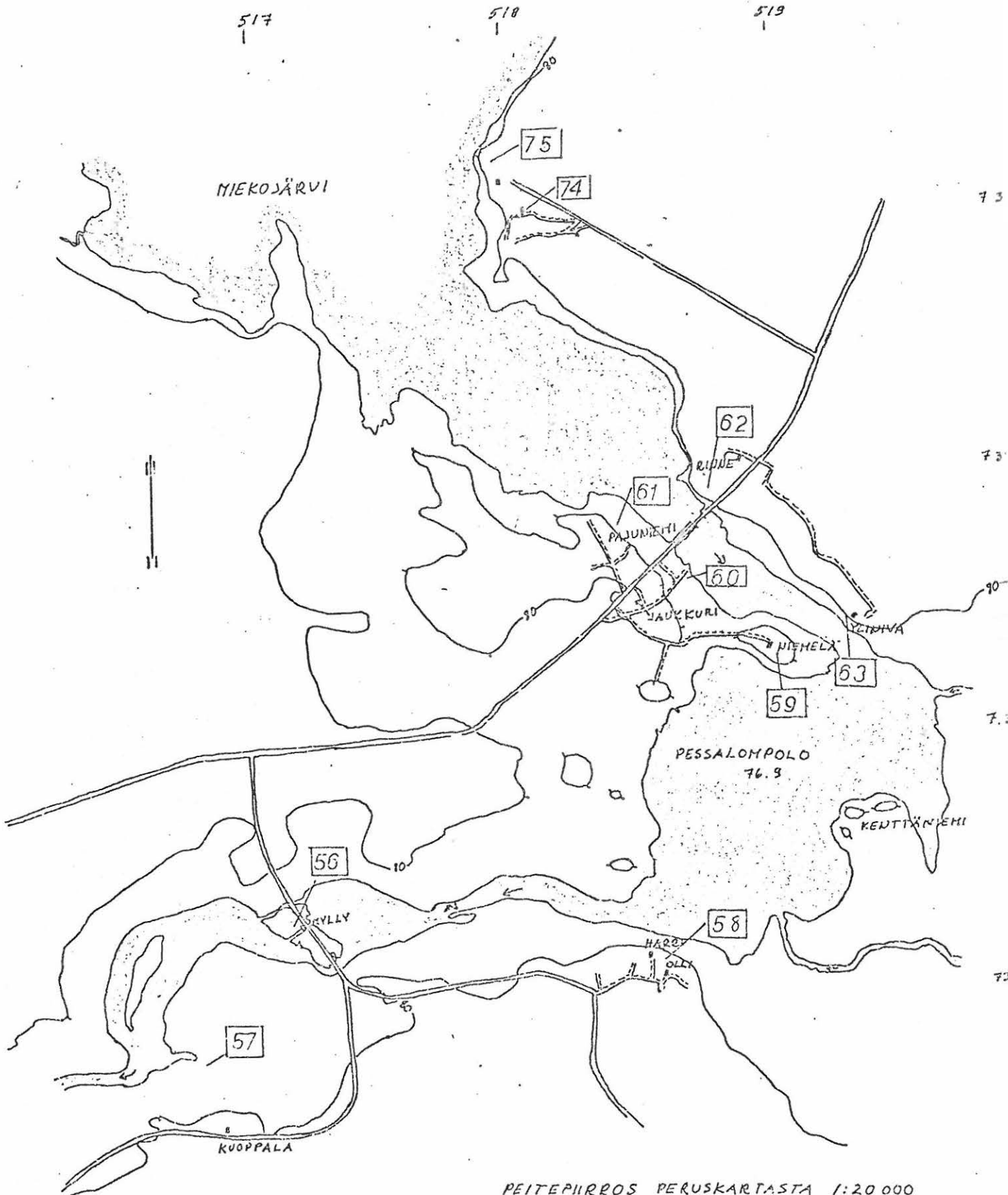
Kartta: 7

Hannukkalanniemen asuinpaikka sijaitsee Pessalompolo kylän Hannukkalanniemessä Miekojärven itärannalla.

Hannukkalanniemen asuinpaikka sijaitsee Metsähallituksen virkatalon pohjoispuolella. Eino Sainmaa, os. 95670 Pessalompolo, kertoi peltoa ravattaessa löytyneen useita kiviesineitä ja liepensijoja. Nyt pelto on ollut kesamnolla jo vuosia. Hän oli tuolloin ollut pikkupoika, eikä tiennyt esineiden myöhemmästä kohtalosta, paitsi kahta esinettä, jotka hän luovutti inventoijalle museoon toimitettavaksi. Pelto on 50 m virkatalosta pohjoiseen ja 50-100 m järvestä itään. Löydöt on tehty pellon rannanpuoleisesta päästä. Pelto on tasaista, laskee loivasti länteen. Maaperä on hiekansekaista multaa.. Noin 200 m Hannukkalanniemen asuinpaikasta etelään on Törmälän asuinpaikka. Niiden väliltä ei ole löytöjä, mutta maa on viljelemätöntä männikkäkangasta ja kysymys saattaa olla suuremmasta yhtenäisestä asuinpaikasta.

Ks. Ylisen Niiran Salmi

KARTTA 7

PEITEPIIRROS PERUSKARTASTA 1:20 000
LEHDET 2.632.04 JA
2.632.05

76. PAHAMAA

Peruskartta 2632 05

80

PAKISJARVI

Esinelöytöjä: KM 3029 kivikauha

~~Ruaha~~ Pahastamaasta Pakisjärven kylää.

Paikkaa ei löydetty.

77. MÄKINIEMI

Peruskartta 2632 08

54

MELTOSJARVI

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Meltosjärvi

Tila: ~~Mäkinemi~~ Mäkinieniemi 5

Omistaja: Ellen Kangas

95675 Meltosjärvi

Koordinaatit: x= 7382 36

y= 527 80

z= n.85

Esinelöytöjä: KM 12446:1 taltta

:2 taltta

:3 taltan teräosa

Kartta: 8

Mäkinien asuinpaikka sijaitsee Meltosjärven kylässä Vähä Meltosjärven pohjoisrannalla Mäkinien tilan Helkku-nimisellä pellolla Meltosjärven kansakoulusta 300 m suuntaan 26/60.

78. SALMI

Peruskartta 2632 08

52 6

MELTOSJÄRVI

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Melbosjärvi

Tila: Uusi-Salmi 1

Omistaja: Eelis Salmi

95675 Meltosjärvi

Koordinaatit: x= 7382 50

y= 528 36

z= 85-90

Esinelöytöjä: KM 2270:11 kourutaluttain kovanin

8326:35 taltta

12443 liusketikari

12444 tuura

12445 tuura (Dep. Tornionlaakson museoon)

13385 kaksoistaltta

13951 kirves

Meltosjärven kansakoulu:

kaksi kiviasetta

tuura

tuuran kärkikatkelma

pohjalainen kirves

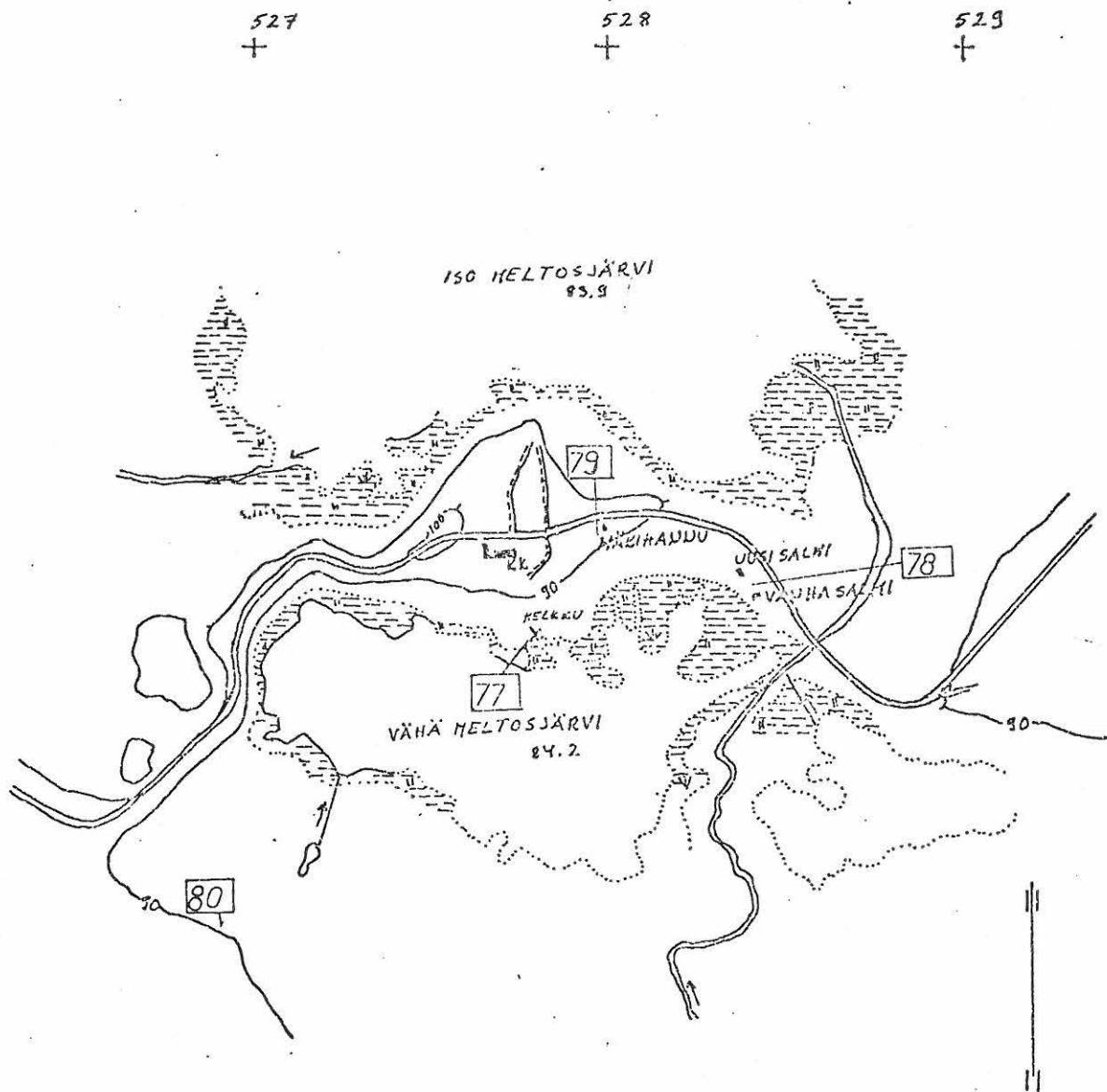
Kartta: 8

Salmen asuinpaikka sijaitsee Meltosjärven kylässä Iso- ja Vä-
hämeMeltosjärven välisellä kannaksella lähinnä Vähä-Meltos-
järven puoleisella rannalla järven koillisrannalla.

Asuinpaikkan laatua ja laajuutta ei varmuudella voitu todeta
inventointilöytöjen perusteella. Aikaisemmat löydöt varsin
suppealata alueelta antavat kuitenkin aiheen olettaa kyseessä ole-
van asuinpaikan, onhan alueelta tavattu löytötietojen mukaan
mm. liesmä sekä erilaisia esineitä. Alue kuuluu nykyisin

Uusi-Salmen tilan koknaisuudessaan ja on pääasiassa viljeltyä peltoa. Vähä-Meltosjärven rannat ovat soisia, mutta löydöt ovat vähintään 100 m:n päästä rannasta hiekansekaisesta maasta. Maa on tasaista peltoa, lasku lounaaseen järveen on loiva. Uusi-Salmen tilan päärakennuksen ja maantien välistä perunapellosta rakennuksen koillispuolelta tavattiin palanutta luuta ja kvartseja. Muualla pellot olivat niittyinä tai havaintojen teko oli muuten mahdotonta. Meltosjärven kansakoululla säilytettävät esineet, jotka on ilmoitettu löytyneen "kyläkannakselta Salmen sillan ja kansakoulun välisiltä pelloilta 1931-1935", lienevät peräisin juurin täältä alueelta. Huolimatta siitä, että inventointilöytöjä ei juuri ole, lienee kysymyksessä asuinpaikka, vaikka sen kaatua ja laajuutta ei voitu määrittellä.

KARTTA 8

79. MÄKIHANNU

Peruskartta 2632 08

MELTOSJÄRVI

Kivikautinen irtolöytö III(?)

Kylä: Meltosjärvi

Tila: Mäkihannu 2⁶

Omistaja: Yrjö Muotkan perikanta

Anja Muotka

95675 Meltosjärvi

Koordinaatit: x= 7382 62

y= 528 00

z= n.90

Esinelöytöjä: KM 2270:10 tuuran tapaan hiottu kiviase

Kartta:8

Mäkihannun löytöpaikka sijaitsee Meltosjärven kylässä Iso- ja Vähä-Meltosjärven välisellä kannaksella etelään Vähä-Meltosjärveen laskevalla rinteellä Meltosjärven kansakoulusta 300 m suuntaan 13/60.

Mäkihannun pellot laskevat etelään kohti Vähä-Meltosjärveä tassaisesti, terasseja ei ole. Rantaan on päärakennuksesta matkaa runsaat sata metriä, josta n.100 m on viljeltyä. Maaperä on hiekkamultaa. Tarkastuksessa ei voitu hvaita merkkejä muinaisjäänöksistä.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Meltosjärvi

Tila: Mäkelä: 29²

Omistaja: Otto Mäkelä

95675 Meltosjärvi

Koordinaatit: x= 7381 52

y= 526 90

z= 80-90

Esinelöytöjä: KM 8870:1 tuura-kives

:2 tas taltta

:3 kourutaltta

:4 hioin

Kartta:8

Riipisenvuoman suun löytöpaikka sijaitsee Meltosjärven kylän alueella Mäkelän talosta 1 km suuntaan 30/60 nykyisen peltoaukean kaakkoispuolulella.

Esineet on löydetty löytötietojen mukaan savisesta maasta veden rannasta. Nykyään lähin vesi on Vähä-Meltosjärvi 600 m:n päässä koillisessa. Esineet olivat löytyneet savenotossa, josta on vilä merkinä kaksi kuoppaa laajuudektaaa noin 10 x 10m ja noin 30 m:n päässä toisistaan. Kuopat sijaitsevat tiheää metsää kasvavalla rinteellä n. 50 m:n päässä nykyisten viljelyn laidasta. Maasto on kosteaa, maaperä kasvaa lehtipuuta ja sammalta. Myös kuopat ovat kasvaneet umpeen, mutta erottuvat selvästi toista metriä syvinä maasta. Pohjalla on vettä. Oppaanna ollut löytäjän Juho Mäkelän poika Otto Mäkelä ei enää muistanut kummasta kuopasta esineet olivat löytyneet, mutta hän kertoi kuopista löytyneen edellisten lisäksi 12 kiviesänettä,

jotka ovat tietymättömissä. Löytötiedoissa mainitaan savessa olleen mädännyttä puuta, ja Juho Mäkelä kertoi kuopissa olleen myös kivetyn tulisijan sekä hiiltä. Seutu on huomattavasti kuivunut järvenlaskun ja ojitusten takia, niin että vuonna 1927 KM 8870:1-4:n löytöaikana paikalla on ollut vesi ja samoin myös kivikaudella, jolloin paikalla on asuttu.

Kivikautinen irtolöytö III(§)

Kylä: Meltosjärvi

Tila: Uusihannu

Omistaja: Juho Uusihannun perikunta

Niilo Uusihannu

95675 Meltosjärvi

Koordinaatit: x= 7384 78

y= 520 22

z= 75-80

Esinelöytöjä: KM 11402:1 mahd. tuuran teelmä

Kartta: 9

Uusihannun tila sijaitsee Miekojärven itärannalla Aläisenjoen suulla Alaisenkosken etelärannalla erillään muusta asutuksesta.

KM 11402:1 on löytynyt "Heikkisen tilalta pellon raivauksessa", joten tarkkaa löytöpaikkaa ei voitu saada selville, kun tilakin vielä oli autio. Pellot ovat tasaista rantapeltoa, melko lailla metsiäntyneet. Maaperä on saven. Mitään merkkejä muinaisjään- nöksistä ei voitu havaita.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Välikylä

Tila: Kaunisto 18

Omistaja: Timo Häggman

95675 Meltosjärvi

Koordinaatit: x= 7382 92

y= 522 34

z= n.95

Esinelöytöjä: KM 13353 kourutaltoa

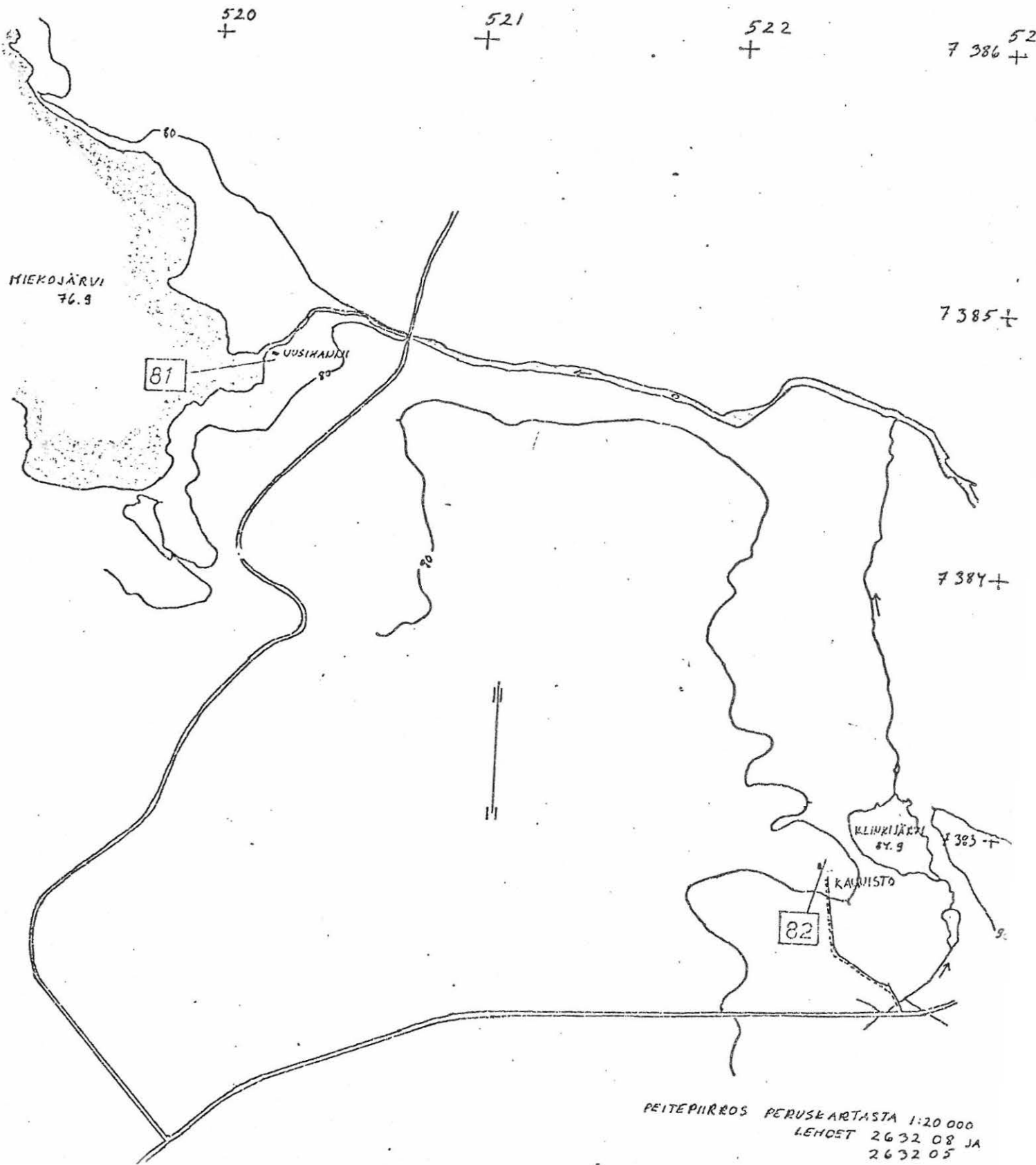
Kartta: 9

Kauniston löytöpaikka sijaitsee Lohijärven Välikylässä Illinkijärven lounaispuolella.

Kauniston asuinpaikka sijaitsee metsää kasvavalla kankaalla.

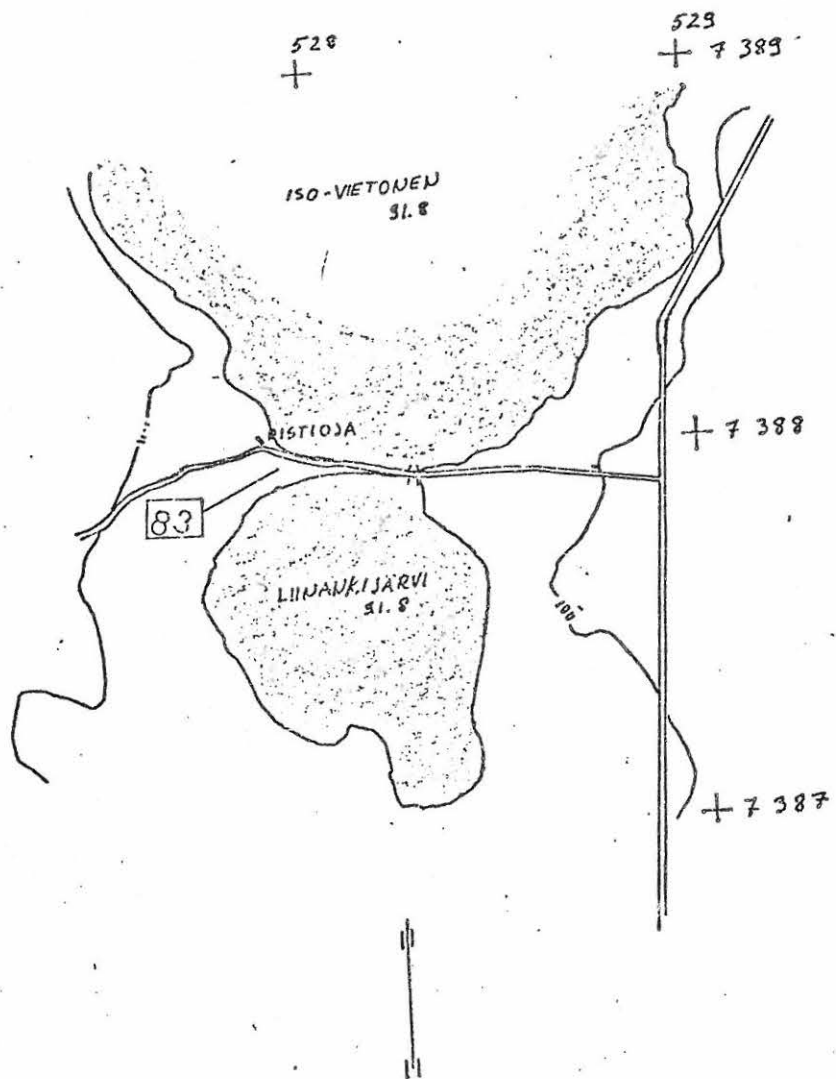
Lähimpään veteen, Illinkijärveen koillisessa, on matkaa n.200 m. Korkeusero järven pintaan on n. 10 m. Järven rannat ovat soiset, mutta maahan nousee pian kankaaksi. Maaperä on hiekkaa. KM 13353:n löytöpaikka n.100 m tilan asuinrakennuksesta pohjoiseen, on kangasmaata, jonka pinta on useista kohdista kulunut puhki. Mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa ei voitu havaita. Mv. Pauli Häggmanilla oli hallussaan taltta, joka oli löytynyt perunamaasta n.50 m asuinrakennuksesta etelään. Tarkastuksessa pelto osoittautui löydöttömäksi. Mv. Häggman oli kertomansa mukaan lähettänyt taltan Lapin Maakuntamuseoon, josta se oli palautettu löytäjälle.

KARTTA 9

PEITEPIIRROS PERUSKARTASTA 1:20 000
LEHDET 2632 08 JA
2632 05

KARTTA 10

PEITEPIIRROS PERUSKARTASTA 1:20 000
LEHTI 2632 08

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Meltosjärvi

Tila: Ristioja 4¹¹

Omistaja: Eemil Ristiojan perikunta

Ossi Ristioja

95675 Meltosjärvi

Koordinaatit: x= ⁸⁷7378-96

y= 527 90

z= n.95

Esinelöytöjä: KM 4308:1 tasataltta

:2 kaksoistaltta

Kartta: 10

Ristiojan asuinpaikka sijaitsee Meltosjärven kylän Ristiojalla Ison Vietosen ja Liinankijärven välisellä kannaksella Liinankijärven luoteisrannalla.

Asuinpaikkaan viittaavia löytöjä on tehty Ison Vietosen ja Liinankijärven väliseltä kannakselta Liinankijärven puolelta. Löydöt on tehty Kannaksen suuntaisen Meltosjärvi - Sirkkakoski - maantien eteläpuolelta tien ja Liinankijärven väliltä n.100 m leveältä vyöhykkeeltä. Alueella on nykyisin kaksi asuinrakennusta. Pelto on niittyä, laskee tasaisesti etelään kohti Liinankijärveä. Ossi Ristioja kertoi pellolta löydetyn useita kiviesineitä. Maaperä pellolla on hiekkaa. Tarkastuksessa ei löydetty enempää asuinpaikkaan viittaavia merkkejä.

84. KOTAVAARA

Peruskartta 2632 08

5

MELTOSJÄRVI

Kivikautinen irtolöytö III

Kylä: Meltosjärvi

Tila: -

Omistaja: -

Koordinaatit: -

Esinelöytöjä: 2270:17 kirves

Kartta: 8

Kotavaara on useampilakinen n.1x2 km laaja vaara Vähä-Meltosjärven lounaispuolella. KM 2270:17 mainitaan löytyneeksi "~~Kotavaara~~ tavaaralta", mikä on niin epämääräinen paikanmääritys, että löytöpaikkaa ei löydetty.

Kivikautinen irtolöytö III

Kylä: Raanujärvi, Luukonniemi

Tila: Luukonpalo 20⁴

Omistaja: Tauno Jolanki

97250 Raanujärvi

Koordinaatit: x= 7391 56

y= 530 42

z= 95-100

Esinelöytöjä: KM 14033:4 kivikirves

Kartta: —

Luukonpalon löytöpaikka sijaitsee Raanujärven kylän Luukonniemellä Ison Vietosen itärannan ja Alisen Palojoen rajoittamalla niemekkeellä.

KM 14033:4 oli löytynyt perunakellaria kaivettaessa n.100 m Luukonpalon tilan päärakennuksesta itään. Paikalla kasvaa metsää, maaperä on hiekkaa. Löytöpaikka on tasaista kuivaa kangasmaata n.20 m paikallistiestä etelään ja n.50 m pelloreunasta länteen. Kangas laskee tasaisesti etelään kohti Alista Palojokea ja muuttuu n.100 m:n päässä kosteaksi suoksi. Perunakellarin ympäristössä ei tarkastuksessa havaittu mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa.

Kivikautinen asuinpaikka II

Kylä: Raanujärvi

Tila: Kivelä 9⁹

Omistaja: Eelis Joona

97250 Raanujärvi

Koordinaatit: x= 7396 60

y= 532 14

z= 115-120

Esinelöytöjä: kourutaltoa (Raanujärven kk)

kaksi hukkaan joutunutta kiviesinettä

Kartta:11

Joonan löytöpaikka sijaitsee Raanujärven kylän Kylänpäässä Joonan tilalla 100 m Raanujärven kansakoulusta suuntaan 15/60 Raanujärven etelärannalla järveen pistävällä Kyläniemellä.

Löytöpaikka on suhteellisen kuivalla maalla n.500 m Raanujärven rannasta länteen. Maasto on kuivaa hiekkaista kangasmaata. Järven rannasta n.400 m on peltoa, joka laskee tasaisesti järveen. Löytöpaikka on jäänyt talon alle, löytö oli tehty talon perustuksista 20-30 cm:n syvyydestä hiekasta. Lähistöltä oli löytynyt myös tuhkaa. Löytäjä Eelis Joona kertoi samalla ~~xx~~ löytyneen myös muita kiviesineitä, jotka ovat joutuneet hukkaan.

87. VALKEAJÄRVI

Peruskartta 2632 124

RAANUJÄRVI

Kivikautinen asuinpaikka II(?)

Kylä: Raanujärvi

Tila: Mäkelä 4¹¹

Omistaja: Ilmari Joona

97250 Raanujärvi

Koordinaatit: x= 7395 70

y= 536 44

z= 115-120

Esinelöytöjä: KM 14724 liuskekeihäänkärki

Kartta: 11

Valkeajärven löytöpaikka sijaitsee Raanujärven kylässä Valkeajärven koillisrannalla. Valkeajävi on pieni järvi Raanujärvestä n. 1.5 km kaakkoon.

KM 14724 (liuskekeihäänkärki) oli löytö^änyt pikkupoika, jolloin esine oli pistettynä kantaan pystyyn. Tarkkaa löytöpaikkaa ei tunneta. Maasto ympäristössä on metsäistä rämettä, maaperä kosteaa, osin suota. Mitään merkkejä muinaisjäännöksistä ei havaittu.

MAKKA
88.ROUKONIEMI

= Pello 165

108

Peruskartta 2641 07

Lampijärvi
RAANUJARVI

Kivikautinen asuinpaikka

Kylä: Raanujärvi

Tila: Vierelä 12²²

Omistaja: Heikki Tirroniemi

97250 Raanujärvi

Koordinaatit: x= 7402 34

y= 527 80

z= 90-100

Esinelöytöjä: KM 18409 tasataltta, KM 18414:1-3 kvartsikaavin,
sädekiviliuskeen katkelma, kvartsi-iskoksia 27 kpl

Kartta: 12

MAKKA
Roukonien löytöpaikka sijaitsee Raanujärven luoteisosassa
Vuoskunlahden etelärannalla. Romakkaojan suu on n. 300m:n
päässä suuntaan 292/400.

Maasto löytökohdalla on järveen laskevaa peltoa, maa on hiekkamultaa. Benjam Tirroniemen rakennusryhmä on löytöpaikalta 60-80m:n päässä kaakkoon. Pelloilta poimittiin useita kvartsi-iskoksia ja sädekiviliuskeen kappaleita. Paikan korkeus Raanujärven pinnasta on arviolta 2 metriä. Kyseessä on melko varmasti kivikautinen asuinpaikka.

89.

90. RAANUJÄRVI

Peruskartta 2632 12

RAANUJÄRVI

74

Esinelöytöjä: KM 16090, 10249:2

Raanujärveltä, Ver. Piirros.

Paikalla ei ole käyty.

Kivikautinen asuinpaikka

Kylä: Raanujärvi

Tila: Koivula 55

Omistaja: Antti Välimaa

Metsolantie 21

95410 Kiviranta

Koordinaatit: x= 7394 70

y= ~~236-08~~ 529

z= n. 90

Esinelöytöjä: ~~KM 12 407~~ tasataltta, KM 14 033:1 tuura, KM 20 486
oikokirves, KM 20 487 kivik.as.p.i. 4kpl
lähetys n:o 9:1-2 sädekiviliuskeinen taltta,
piinen nuolenkärki (?)

Kartta: 13

Roukoniemen löytöpaikka sijaitsee IsonVietosen pohjoisrannassa.

Löytöalue käsittää Pikkuroukoniemen, Roukoniemen ja Romakkalahden. Ranta on hiekkarantaa n. 5-10m, jonka jälkeen maasto nousee 1-3m sekametsää kasvavaksi metsäksi. Sisäosissa kasvaa mäntyä. Käynnin aikana vesi oli poikkeuksellisen alhaalla ja vesirajasta löytyi useita kvartseja, piin kappaleita sekä piistä tehty nuolenkärki (?). Löydöt tehtiin Pikkuroukoniemen ja Romakkalahden väliltä. Nuolenkärki (läh. 9:2) löydettiin Romakkalahden koillisrannasta aivan veden rajasta. Aikaisemmin on samalta alueelta löydetty myös sädekiviliuskeinen taltta (läh. 9:1).

Lahden itärannalla Roukoniemestä etelään on n. 1/2 km matkalta siirretty kiviä maansiirtokoneilla, minkä seurauksena mahdolliset muinaisjäännökset ainakin rantaviivan tuntumassa, ts. 10-15 m silloin vallinneesta vedenkorkeudesta sisämaahanpäin, ovat tuhoutuneet. Niemin sisäosissa ja lahden pohjukasta kauempana olevat mahdolliset jäännökset sitävastoin ilmeisesti ovat tallella. Maaston pinnanmuodostuksen takia niitä ei kuitenkaan päästy lähemmin tarkastelemaan - sekä niemen sisäosat, että lahden pohjukan ympäristö kasvoivat mäntymetsää tai olivat viljelemätöminä niittynä. Lahden pohjukan molemmin puolin ranta on hiekkainen 5-10 m vesirajasta, hiekan joukossa siellä täällä on suurempia kiviä. Lahden pohjukassa rantavallien jälkeen on n. 60-80 metrin päässä 2-3m korkea terassi, jonka päällyks kasvaa mäntymetsää.

91. KENTTÄNIEMI

Peruskartta 2632 09

109

JOLANKI

Kivikautinen irtolöytö

Kylä: Jolanki

Tila: -

Omistaja: Toivo Tirroniemi

97260 Raanujärvi

Koordinaatit: x= 7394 86

y= 526 30

z= 90-95

Esinelöytöjä: KM 19743 kourutaltan teelmä

Kartta: 13

Kenttänien löytöpaikka sijaitsee Ison-Vietosen pohjoisrannalla Jolanginlahden suussa lahden itärannalla.

Löytöpaikkaa (KM 19743) ei pystytty tarkkaan identifioimaan. Ilmeisesti kyseeseen tulevalla alueella ei nykyisin ole vakinaista asutusta, vain muutamia kesämökkejä. Tästä johtuen Omistussuhteita yms. ei voitu selvittää. Löytö (KM 19743) on tehty rannalta, joka järven tässä osassa on kivikkoa, suurista miehennostannaisista kivistä muodostunutta. Rannassa n. 3-4 m päässä silloisesta vesirajasta on n. 1/2 m törmä, jonka jälkeen jatkuu alavana lehtimetsää kasvavana. Käynnin aikana vesi oli huomattavasti alle normaalikorkeuden, joten ranta on ilmeisesti veden alla törmään saakka normaalisti. Mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa ei havaittu.

Kivikautinen asuinpaikka

Kylä: Jolanki

Tila: -

Omistaja: - 16⁴¹, 23, 29, 31

Koordinaatit: x= 7393 35

y= 526 00

z= 95

Esinelöytöjä: KM 14033:2-3 tasataltta, kivikirves

Lähetyksen no:t 1-2

Kartta: 13

Jolanginniemen asuinpaikka sijaitsee Jolanginniemellä Ison-Vietosen ja Vähän-Vietosen erottavalla niemellä Ison-Vietosen pohjoisosassa.

KM 14033:2-3 on löydetty kyseisen niemen Ison-Vietosen puoleisen rannan hietikosta. Löytöpaikkaa ei pystytty tarkasti identifioimaan, mutta ilmeisesti kyseessä on Jolanginniemen itäranta. Rannalla on monta omistajaa, joten tarkkoja omistussuhteita ei kyetty selvittämään. Niemi pistää kaakkoon Isoon-Vietoseen ja on osaksi viljeltyä, osaksi kasvaa kangas-metsää. Vesi oli käynnin aikana poikkeuksellisen alhaalla, joten mahdollisuudet rannan tarkasteluun olivat hyvät. Niemen Ison-Vietosen puoleiselta rannalta löydettiin sädekiviliuskeesta tehty taltta sekä sädekiviliuskeinen materiaalin-kappale(läh. no:t 1-2). Sekä näiden löytöjen että aikaisempien löytöjen perusteella on ilmeistä, että Jolanginniemellä on ollut esihistoriallinen asuinpaikka.

Jolanginniemen itäpuolella olevan Himotussaaren rannalta on löydetty "rantakivikon joukosta" vinoneliön muotoinen reikäkirves (KM 10249:1), jonka löytöpaikkaa ei kuitenkaan päästy tarkastamaan kulkuyhteyksien puuttuessa. KM 10249:1 mainitaan löytyneeksi "talon läheltä", joka talo on kuitenkin nyttemmin autioitunut, ja saari asumaton. Paikkakuntalaisten antamien tietojen mukaan saaren länsirannalla on erikoisia kiviladelmia. Voidaan todeta, että Jolanginniemen-Himotussaaren alue on ollut ilmeisesti varsin voimakkaan esihistoriallisen asutuksen aluetta, jota nyttemmin uhkaa Vietosjärven vedenkorkeuden säännöstelyn aiheuttama eroosio.

93
88. LAPINLEHTO

Peruskartta 2632 12

78

RAANUJÄRVI

Esinelöytöjä: KM 16412: 1-3

Kylä: Raanujärvi, Palolompolo

Tila: Lapinlehto 25

Omistaja: -

Koordinaatit: -

Lapinlehdon tilan pellolta 1963-69. Löytäjä Heimo Kranath.

Paikalla ei ole käyty.

94
89. KUUSINIEMI

Peruskartta 2632 12

77

RAANUJÄRVI

Esinelöytöjä: KM 16411

Kuusiniemen tilan maalta Palolompolon Luusuasta. Löytäjä
Esko Pokka.

Paikalla ei ole käyty.

95. PALOLOMPOLO ?

Peruskartta 2632 12

RAANUJÄRVI ?

Esinelöytöjä: OM 990, OM 317

Rannalta ojaa kaivettaessa.

Löytötiedoissa mainitaan esine löytyneen Lompolojärveltä.

Kyseessä lienee Raanujärven kaakkoispuolella oleva Palolom-
polo.

Paikkaa ei löydetty.

96. LUMPOLAN/LAMPOLAN ? JÄRVI

Peruskartta 2632 12

RAANUJÄRVI

Kivitarha

Lampolan/Lumpolan ? järven rannalla olevalta vaaralta kerrotaan löytyneen kiviesineitä. Kyseessä saattaa olla Palolompolo Raanujärven kaakkoispuolella.

Paikkaa ei löydetty.

97. KOIJU

Peruskartta 2632 12

9

RAANUJÄRVI

Esinelöytöjä: KM 2270:9

Paikalla ei ole käyty.

98. KARHUNJUPUKKA

Peruskartta 2632 07

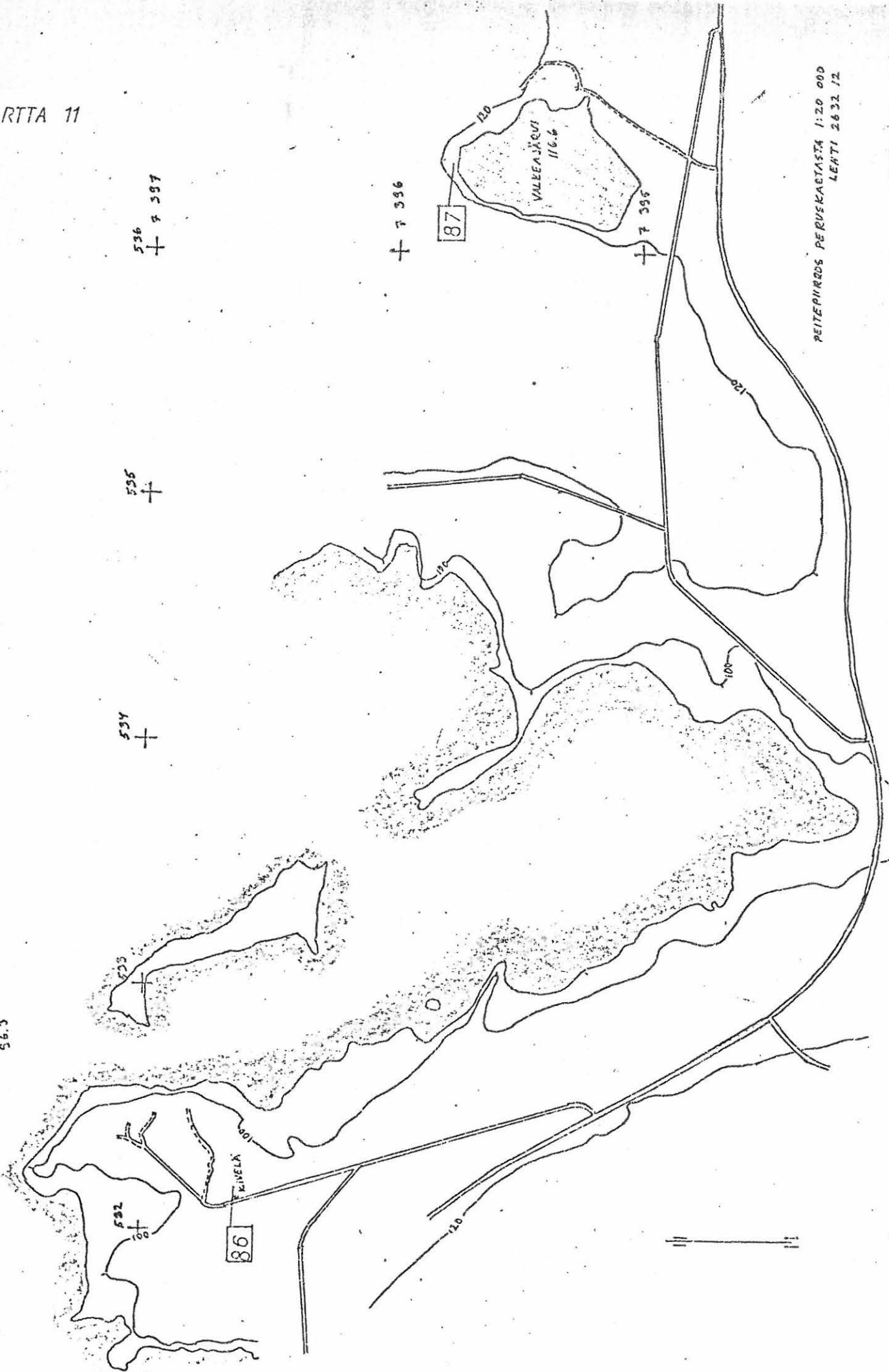
KARHUNJUPEKKA

Lappalaisten muinaisjäännöksiä.

Paikalla ei ole käyty.

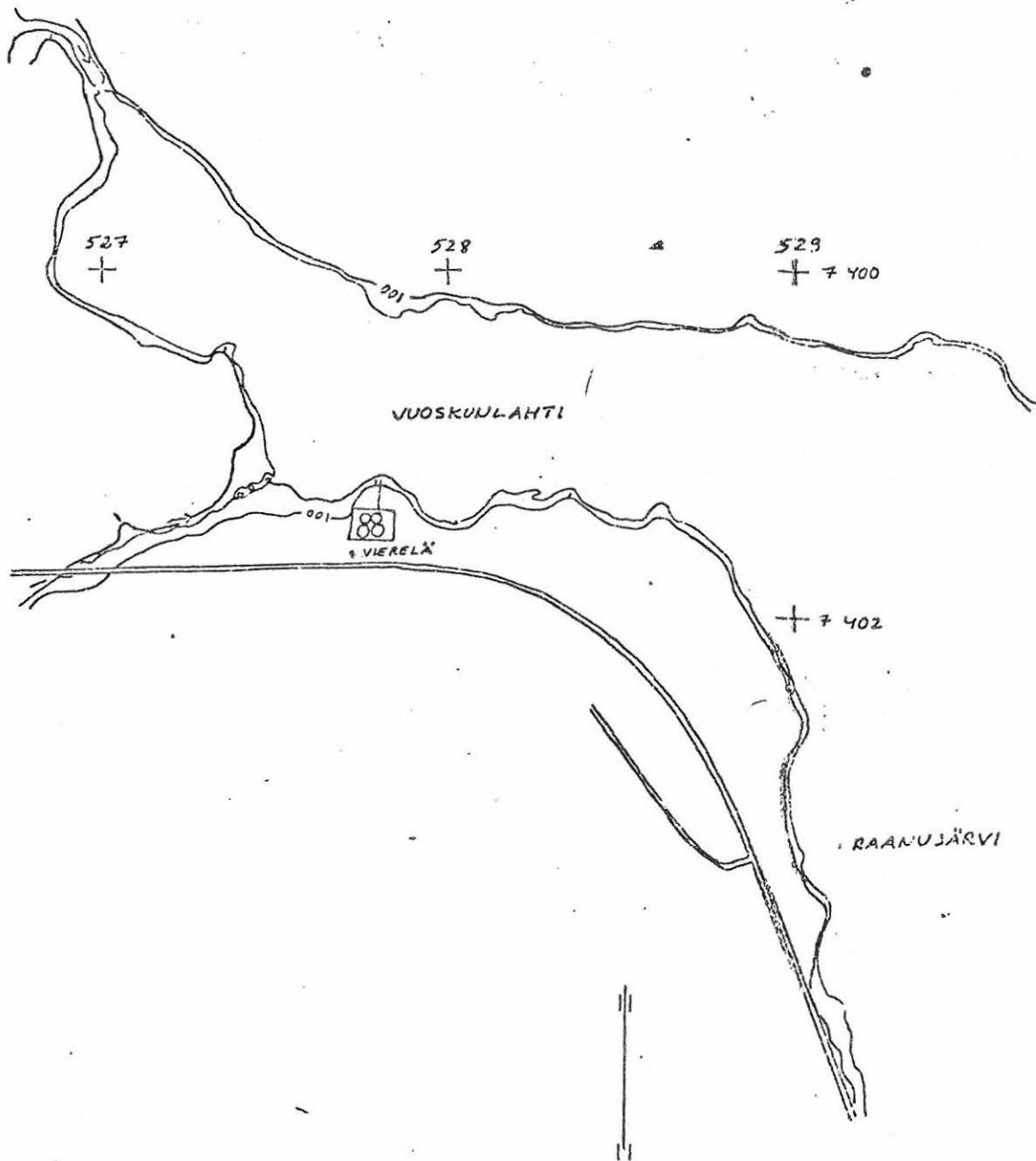
KARTTA 11

RAANUJÄRVI
56.3

PEITEPIHRODS PERVEKAJASTA 1:20 000
LEATI 2632 12

KARTTA 12

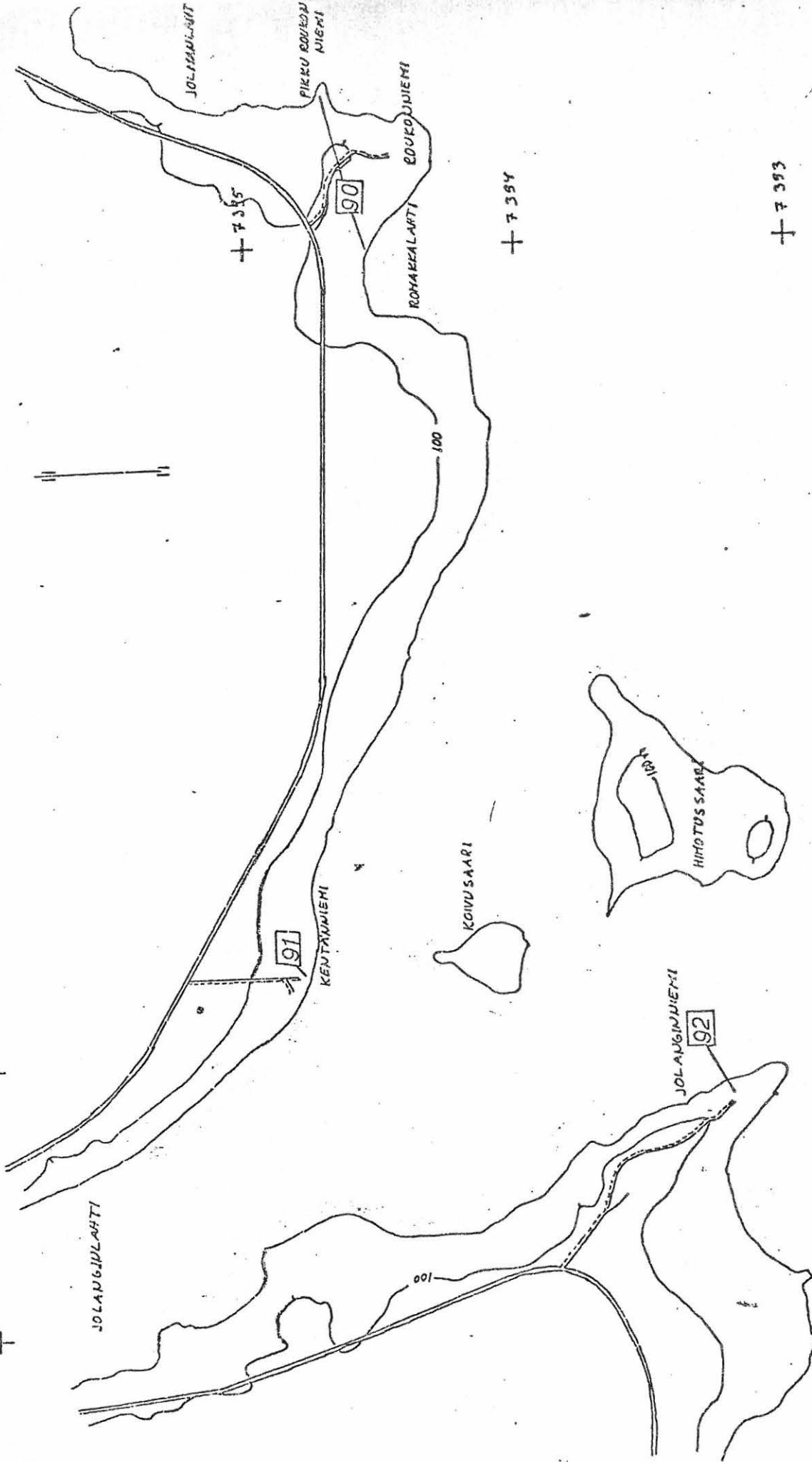
529 + 7 396

528 +

527 +

526 +

525 +

150 - VIETONEN
91,8

Kivik. irtolöytö ?

Kylä: Kauliranta, Rantakylä

Tila: Heikinmikko 13²⁵

Omistaja: Lea Arvola

95635 Kauliranta

Koordinaatit: x= 7373 90

y=984 90

z= n. 50

Esinelöytöjä: Kiviesine, Juhani Kostet toimittanut museoon.

Kartta: 14

Heikinmikko sijaitsee Kaulirannan kylässä Torniojoen länsirannalla Marjasaaren alapäästä puoli kilometriä alaspäin.

Heikki Partasen, Kaulinranta, kertoo toimittaneen isänsä löytämän kiviesineen Matarengin kotiseutumuseoon, josta Kostet on sen ottanut haltuunsa. Heikinheimon tila sijaitsee Torniojoen rantatörmällä, tarkkaa löytöpaikkaa ei kyetty paikallistamaan. Törmä on jyrkkä, n2 m korkea 5-6 m vesirajasta. Maa on hiekansekaista multaa, jossa ei näy merkkejä muinaisjäännöksistä.

Kivikautinen asuinpaikka ?

Kylä: Kaulinranta

Tila: Kumpula 13³¹

Omistaja: -

Koordinaatit: x= 7373 60

y= 485 34

z= n. 50

Kartta: 14

Kumpulan löytöpaikka sijaitsee Kaulinrannan Rantakylässä noin 600 metriä Tornionjoesta itään.

Paulus Vanhaisen kaivattaessa pihakaivoa talonsa rakentamisen aikoina, n. 1924-26, Kumpulan tilalla Kaulinrannassa, kerrotaan 2-4 metrin syvyydessä osutun tulenpitoonpaikkaan, jossa puun jäännöksistä päätellen on poltettu katkottuja puita ja jonka äärellä oli myös luita. Kumpulan tila oli autio, joten lähempiä tietoja ei saatu. Tilan päärakennuksen koillispuolelta kulkee törmä, joka on n. 2 metriä korkea. Maaperä on hiekkamultaa. Kynnetyistä pelloista ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Kivikautinen asuinpaikka II (?)

Kylä: Kaulinranta

Tila: -

Omistaja: -

Koordinaatit: x= 7370 90

y= 487 22

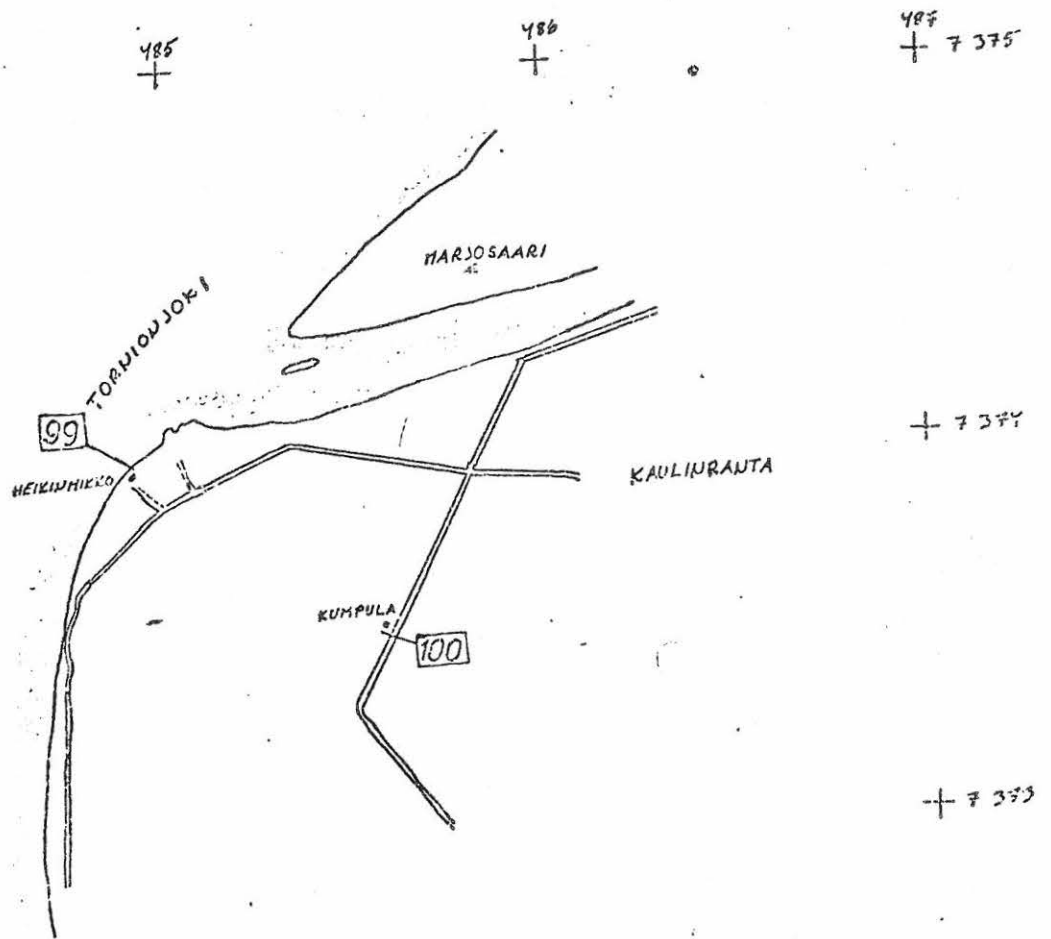
z= n.80

Kartta: -

Vähä-Himovaaran ja Vajovaaran välisestä sorakuopasta on löytynyt kivikirves, joka on terältään hiottu ja jossa on uurrokset varttamista varten. Erä-Esko on esineen vienyt 1958.

Sorakuoppa sijaitsee Vähä-Himovaaran koillisrinteessä, viime vuos^{sin} ei kuoppa näytä olleen käytössä. Koilliseen maa laskee suoksi, joka nousee noin 200 metrin päässä Vajovaaraksi. Löytö on tehty kuopan itäreunalta, mutta tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetty. Kuopan itäreunasta löydettiin hiekasta noin 5-10 senttimetrin syvyydessä tumma juova, paksuudeltaan 2-3cm, jossa oli hiiltä ja palamatonta puuta. Kvatsia tms.ei löydetty.

KARTTA 14

Jatulin kuoppia kivirakassa.

Kirjallisuutta: Pohjolan Sanomat 6.7.1960

Lehtori P. Koivunen on tehnyt käyntejä Himovaaralle 1975-1977.

Paikallisen väestön keskuudessa Himovaaran jatulin kuopat ovat olleet tunnettuja ikimuistoisista ajoista (vrt. Pohjolan Sanomat 6.7.1960). Enemmän tai vähemmän yleinen käsitys seudulla on, että nämä kuopat ja niihin liittyvät kivimuodostelmat ovat tavalla ta^o toisella liittyneet sodankäyntiin ja nimenomaan puolustukseen. Pohjolan Sanomat arvelee mahdollisiksi hyökkääjiksi "Novgorotit", joiden yksin kulkureittien hankaluuden takia tuntuu nykytiedon valossa alueelle tunkeutuminen epätodennäköiseltä - Näinkin suuria puolustusrakennelmia ajatellen.

Himovaaran jatulin kuopat sijaitsevat vaaran länsirinteessä. Rinteen alapuolisessa osassa on 5-10 metriä korkea jyrkäne, joka koostuu kivirakasta sekä yksittäisistä kivistä. Koko "muodostelma" on muutaman sadan metrin pituinen.

Kysymyksessä on mitä ilmeisimmin ns. jatulin kuopat, joita esiintyy usein ns. pirunpeltojen yhteydessä. Pirunpellot ovat puolestaan syntyneet mannerjään sulaessa, jossa prosessissa ovat syntyneet myös nykyisen luonnontieteellisen tietämyksen mukaan jatulin kuopat.

103
99. AINIONVAARA

116

Lappalaisasutus itärinteellä.

Paikkaa ei ole löydetty.

104. JAIMAA

PILLO

117

Lappalaisten kenttä, paljon raunioita.

Paikkaa ei ole löydetty.

105. YLITORNIO

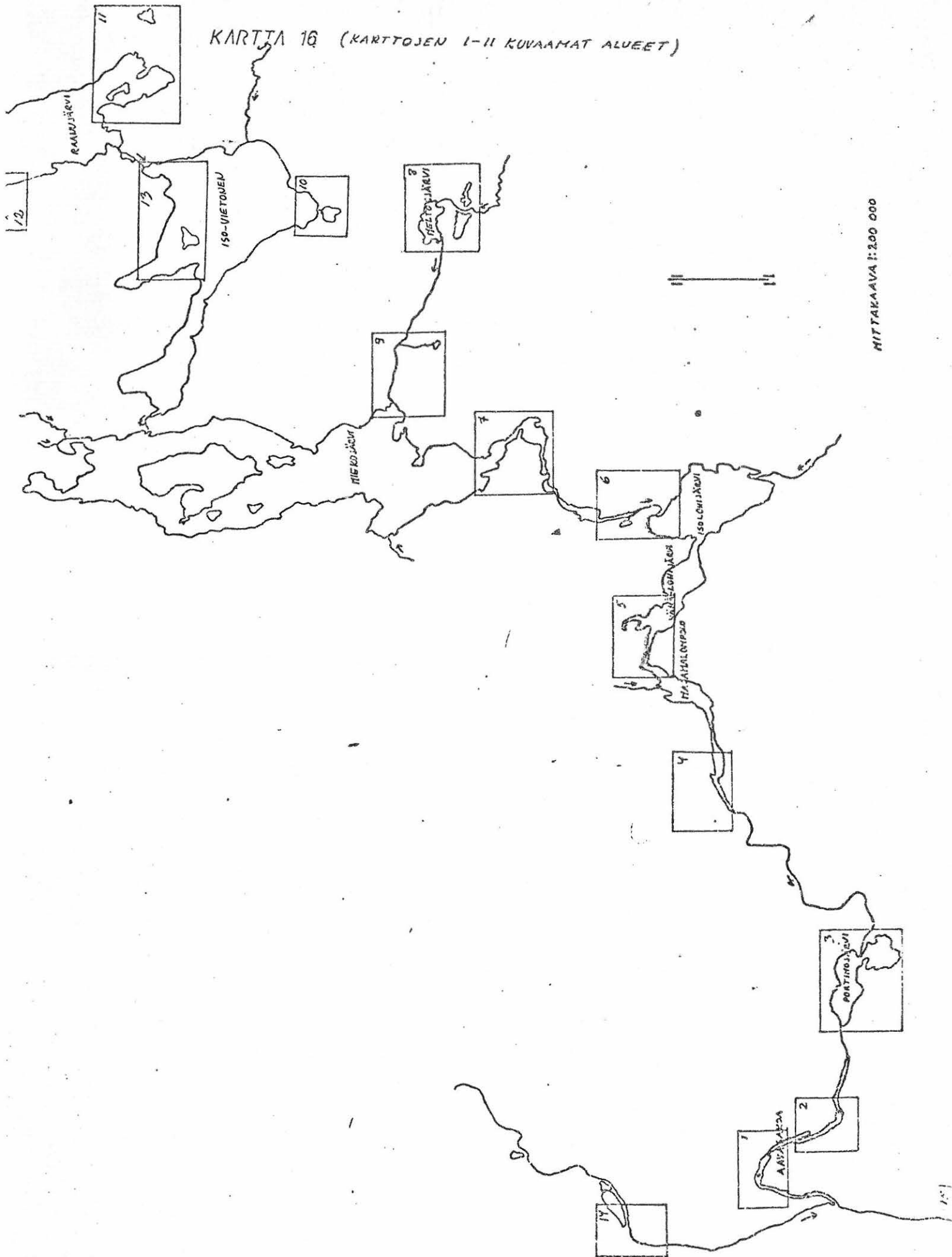
Esinelöytöjä: OM 273, OM 813, KM 1117, KM 1908:1, KM 7841:1,

KeM 1083

Löydetty Ylitorniolta.

Paikkaa ei löydetty.

KARTTA 16 (KARTTOJEN I-II KUVAAMAT ALUEET)

MITTAKAAVA 1:200 000